

DOBRUŠSKÝ *zpravodaj*

MĚSÍČNÍK PRO KULTURNÍ A SPOLEČENSKÝ ŽIVOT DOBRUŠKA

VII
2008

Červenec

„Zatmění na slunci dne 28. července 1851 odpoledne 4.tou hodinu začalo a trvalo až doh5. Hodin odpoledne. Bylo to smutné, poněvač slunce bylo velké, jak sme ho všichni očité spatřili, nic větší jako srp. A ostatní díl slunce byl tmavý, žádná jasnost. Jenom v tom ouzským dílu byla jasnost slunce. A když to přešlo, tu hodinu, hned zas bylo slunce celé jasné, jako když prve svítilo. Buď Pán Bůh pochválen z toho, že nám zas slunce ohřívá zemi a naši ourodu, kterou nám Pán Bůh požehnati ráčil.“

„1847, dne 15. července ve tři hodiny a půl čtvrtý ráno od vejchodu slunce, od strany půlnoční takovej blesk se stal jako voheň po obloze nebeskej. A potom to zbledlo. Bylo to modré a bylo to bílé. A teprva zahřmělo a hrom udeřil, až vokna drčely. Já se tuze leknu a dívám se, kam uhodilo. Ale nic se nestalo. Jenom sem viděl takovou šňůru na vobloze a poněvač bylo vybráno, tak to bylo dobře vidět. Trvalo to asi 20 minut a potom se to ztratilo. Událo se to jako náké mraky a mohlo to bejt asi 20 sáhů dlouhé. To se tak pozorovalo. Ale vono to mohlo bejt ještě delší, možná i 200 sáhů. Ti učení a přeučení, ti povídali, že ten rok prej panoval Saturnius, pán hromu, takže se proukázal. Jiní sousedi nábožní pravili, že to máme předukázaný strašně, jak praví svatý evangelium, že poslední časy budou zna-mení na nebi veliká, kdež nikdy nebyly. A tak bylo o tom ten den mnoho povídaček. Poněvač bylo u nás vybráno, žádněj mrak nebyl. Blízko Broumova u jedný vesnice z toho blejsknutí a hromobití spadl takovej kámen; ale žádněj kámen - taková svařenina. Jak to hodný sousedi viděli, vypadalo to jako kovářskej škvarek a má to tíže 42 liber a 12 lotů. Tak povídali ti učeny, že prej to pochází od hroma. Že to má bejt síra, sanejtr a taková materije. A že to přišlo do velké síly a tudy že to muselo dolů spadnout. Ale byla to moc Boží, kerej my ani nerozumíme a sobě to děláme lehké. Pán Bůh nás zachovej od všeho zlého.“

Kronika Václava Křečka z Dobrušky

„18. července (1937) kol deváté hodiny ranní bylo zde pozorovati zvláštní přírodní zjev. Statisíce bílých motýlů poletovalo ve vzduchu směrem od severu, a podobalo se toto tažení motýlů jako chumelka, i jinde to bylo pozorováno.“

Kronika Jana Evangelisty Kupky z Mělcán

Město Dobruška
pořádá za přispění Královéhradeckého kraje
v měsících červenci a srpnu

DOBRUŠSKÉ LETNÍ MUZICÍROVÁNÍ 2008

neděle 6. července od 15 hodin na náměstí F. L. Věka

*Slavnostní zahájení II. ročníku Dobrušského letního muzicírování
s kulturním programem a přivítáním účastníků TROFEO NIKÉ BOHEMIA 2008
s kolonou exkluzivních historických vozů při průjezdu Dobruškou
v čele s Karlem Lopraisem s Tatroou Dakar, šestinásobným vítězem Rallye Paris-Dakar.
Více se o projektu Troffeo Niké Bohemia 2008 dozvíte v článku uvnitř tohoto čísla.*

- **neděle 6. července od 17 hodin na náměstí F. L. Věka:**
vystoupení hudební skupiny **STREJCI** (Přepychy), střední proud
- **neděle 13. července od 17 hodin na náměstí F. L. Věka:**
vystoupení post-punkové skupiny **SHEBA'S BAND** (Opava – Brno), hudba 60. let
- **neděle 20. července od 17 hodin na náměstí F. L. Věka:**
vystoupení rock-popové skupiny **MOTHER'S ANGELS** (Ústí nad Orlicí)
- **neděle 27. července od 17 hodin na náměstí F. L. Věka:**
vystoupení hud. skupiny **CAKTUS SHOWBAND** (Praha), blues-rock'n'roll showband
- **neděle 3. srpna od 17 hodin na náměstí F. L. Věka:**
vystoupení hudební skupiny **ERRORI** (Dobruška), střední proud
- **neděle 10. srpna od 17 hodin na náměstí F. L. Věka:**
vystoupení pop-rockové skupiny **ZLATÝ VOČI** (Praha)
- **neděle 17. srpna od 17 hodin na náměstí F. L. Věka:**
vystoupení grunge-rockové skupiny **EYE FOR AN EYE** (Holice v Čechách)
- **neděle 24. srpna od 17 hodin na náměstí F. L. Věka:**
vystoupení country skupiny **STARÁ PARTA** (Dobruška), akustický rock
- **neděle 31. srpna od 17 hodin na náměstí F. L. Věka:**
vystoupení dechové hudby **OPOČENKA** (Opočno)

*Koncerty se konají za každého počasí na náměstí F. L. Věka v Dobrušce
vždy od 17 hodin, předpokládáný konec koncertů je v 19 hodin.*

Občerstvení je zajištěno, vstup zdarma.

Všichni dobrušští občané i návštěvníci našeho města jste srdečně zváni!

TROFEO NIKÉ BOHEMIA 2008

444 km historic giro Královéhradeckým krajem

neděle 6. 7. 2008 od 15 hodin na náměstí F. L. Věka v Dobrušce

TROFEO NIKÉ BOHEMIA 2008 je projekt zaměřený na podporu turistického ruchu v České republice. Hlavní myšlenkou projektu je propagace Královéhradeckého kraje, měst a obcí na pozadí exkluzivních historických automobilů. Projekt spočívá ve spanilé jízdě historických vozidel s doprovodnými programy ve významných městech na trase, jejichž cílem je upozornit návštěvníky na jednotlivá turisticky zajímavá místa nacházející se na území kraje.

Navazuje na úspěšný projekt TROFEO NIKÉ SILESIA 2006, který se uskutečnil v Moravskoslezském kraji, a na projekty TROFEO NIKÉ MORAVIA 2007 ve Zlínském, Jihomoravském a Olomouckém kraji. Titulárním partnerem celého projektu je Česká centrála cestovního ruchu – CzechTourism a oficiální záštitu převzal hejtman Královéhradeckého kraje.

Kolona historických vozidel odstartuje dne 4. července z Jičína a během tří etap 444 km dlouhé trasy následně navštíví všechna významná centra Královéhradeckého kraje. V závěru poslední etapy směrem do krajského města přijede také do Dobrušky.

Do čela kolony exkluzivních historických vozů se stejně jako předešlé ročníky postaví pan Karel Loprais s Tatrou Dakar, čestný prezident projektu TROFEO NIKÉ BOHEMIA 2008 a šestinásobný vítěz Rallye Paris – Dakar. V koloně se mimo jiné představí Aero 50, r. v. 1935, BMW 326 Cabrio, r. v. 1939, Tatra 87, r. v. 1949, EMW 340, r. v. 1953 nebo Jaguar E-Type, r. v. 1964.

Hlavními organizátory akce jsou HIKOP, s. r. o., International Sports Marketing, s. r. o., Motor Race Management Ltd., mediálním partnerem projektu je AGM CZ, s. r. o. Na projektu spolu s dalšími městy Královéhradeckého kraje spolupracuje také Dobruška.

Skupina exkluzivních vozů bude v neděli 6. 7. před 15. hodinou projíždět Dobruškou ve směru od Bohuslavic, přes Pulice, ulici Zd. Nejedlého, kolem vlakového nádraží, ulicí Opočenskou, Čs. armády, Čs. odboje, Laichterovou a Kostelní do náměstí F. L. Věka.

Od 15 do 15.30 hodin je připraveno slavnostní přivítání na náměstí a následně odjezd kolony Opočenskou ulicí na Hradec Králové.

Proto jste všichni srdečně zváni v neděli 6. července v 15 hodin na náměstí F. L. Věka, kde společně v rámci slavnostního zahájení II. ročníku Dobrušského letního muzicirování 2008 přivítáme kolonu 25 historických vozidel v čele s Karlem Lopräsem a jeho Tatroú Dakar.

Za Informační centrum Bc. Vladimíra Svobodová

Zprávy z radnice

Zastupitelstvo města Dobrušky zasedalo v uplynulém období dvakrát. 21. dubna pouze schválilo úpravy rozpočtu a neinvestiční dotace na činnost pro TJ Dobruška a TJ Sokol Dobruška. 26. května schválilo další úpravy rozpočtu města a uzavření smlouvy o revolvingovém úvěru. Dále schválilo návržení starosty Petra Tojnara jako zástupce města Dobrušky do dozorčí rady společnosti AQUA SERVIS, a. s., a uzavření Smlouvy o partnerské spolupráci mezi městem Dobruška a polskou obcí Miejska Górka. Byl také schválen prodej bytu stávajícímu nájemci v bytovém domě čp. 746 – 747 v Solnické ulici, směna a prodej pozemků v Domašíně a v Dobrušce a naopak neschválen prodej pozemku v Laichterově ulici a v ulici K. Michla v Dobrušce. Zastupitelstvo města schválilo, aby městský stadion nesl jméno „Stadion Václava Šperla“, a zároveň schválilo umístění pamětní desky Václava Šperla na kabinách stadionu.

Rada města zasedala 14. a 28. května. Mimo jiné byly schváleny smlouvy o výpůjčkách pozemků se společenstvími vlastníků bytů v ulici Za Univerzitou 871 – 872 (z důvodu obnovy stávající dlažby), 862 – 863 a 866 – 867 (z důvodu umístění lešení a zařízení staveniště a skladování stavebního materiálu), o nájmu pozemku v Pulické ulici, o pronájmu garáží, o smlouvě budoucí o zřízení věcného břemene s firmou SERVISBAL OBALY, s. r. o., a s firmou ČEZ Distribuce, a. s., o nájmu bytu v čp. 690 v ulici Na Přičnici, o nájmu mobilní buňky na stadionu a o nájmu nebytových prostor v budově čp. 261 v Komenského ulici. Byla ukončena nájemní smlouva k bytu v čp. 1011 v ulici Na Přičnici. S občanským sdružením Hastrmánek byla prodloužena smlouva o výpůjčce na část budovy bazénu a část pozemků u bazénu. Byl schválen dodavatel na opravu venkovního schodiště u bazénu, která by měla být dokončena do konce července, a dodavatel prací týkajících se ošetření radnice v Dobrušce proti ptactvu. Rada schválila příspěvek Občanskému sdružení rodičů a přátel dětí s handicapem ORION z Rychnova nad Kněžnou a Prohlášení vlastníka budovy – bytového domu čp. 976, 977 a 978 a Prohlášení vlastníka budovy – bytového domu čp. 974 a 975. Schválila i zadání zpracování „Studie rekonstrukce Tepelného hospodářství ZŠ F. Kupky“ firmě EVČ, s. r. o., a zpracování dokumentace k územnímu rozhodnutí a ke stavebnímu povolení na akci Rekonstrukce Šubertova náměstí v rozsahu urbanistické studie centra města Dobrušky firmě Krásné domy, Všešary. Naopak neschválila v návaznosti na územní plán města Dobrušky prodloužení vodovodního řádu v lokalitě Domašín u Dobrušky – Cikánka. Rada projednala žádost pana Cimrmana o stavbu infrastruktury pro rodinné domy v lokalitě Belveder a souhlasí s vybudováním této infrastruktury.

Podrobné výpisy z usnesení orgánů města najdete na www.mestodobruska.cz.

- zh -

Společenská kronika

ŽIVOTNÍ JUBILEA

V měsíci červenci 2008 oslavi krásné životní jubileum
a dali souhlas s jeho zveřejněním tito občané našeho města a obci:

Bohumil Brodecký	19. 7. 1923	85 let	Dobruška, Solnická 747
Jaroslav Dvořák	28. 7. 1928	80 let	Dobruška, Pulice 18
Božena Chaloupková	25. 7. 1928	80 let	Dobruška, Šubertovo nám. 55
Ing. Jaroslav Poláček	15. 7. 1933	75 let	Dobruška, Mírová 740

Všem jubilantům přejeme pevné zdraví a dostatek životního elánu a optimizmu
a ještě hodně spokojených a šťastných let v našem městě a obci.

VÍTÁME DO ŽIVOTA

Filip Kubic	21. 4. 2008	Dobruška, Laichterova 972
Dominik Čtvrtečka	28. 4. 2008	Dobruška, Křovická 278

Šťastným rodičům blahopřejeme.

SŇATEK UZAVŘELI

Michal Hencel, Dobruška, Za Univerzitou 863
Irena Jelenová, Ohnišov 7

Novomanželům přejeme hodně štěstí, zdraví, pohody a splnění všech přání.

LOUČÍME SE SE ZESNULÝMI

Anna Světlíková	26. 8. 1923	Dobruška, Solnická 821
Libuše Beková	21. 1. 1926	Dobruška, Solnická 822

Čest jejich světlé památce.

PŘEDSTAVÍME VÁM NAŠE ZASTUPITELE

Jméno: Ing. Karel Brázdil, CSc.

Věk: 49 let

Povolání: vedoucí odboru Zeměměřického úřadu
Praha

Politická příslušnost: nezávislý kandidát,
kandidoval za ČSSD

Kontakt pro občany: brazdil.karel@cuzk.cz

1. Jak hodnotíte dosavadní průběh funkčního období tohoto zastupitelstva?

Ve svém minulém i současném zaměstnání jsem pracoval a dnes i pracuji s lidmi a již vím, že práce s lidmi je velmi obtížná, zvláště pokud různí lidé mají různé zájmy a priority. Díky veřejným sdělovacím prostředkům máme také možnost sledovat, jak těžce spolupracují politici různých stran, někdy zřejmě právě jen proto, že jsou z různých stran. Proto bych chtěl vyjádřit, že jsem velmi rád, že zde u nás v Dobrušce politici pracují bez zásadního ohledu na politickou příslušnost a že jsem se zatím setkával jen s diskusemi k rozvoji města.

Trochu mě mrzí, že jsme měli poněkud pomalý rozjezd v přípravě projektů na čerpání finančních prostředků z fondů Evropské unie. Na druhé straně jsem překvapen, že se v letošním roce věci rychle napravují, že se podařilo připravit velmi slušný záměr renovace dobrušského náměstí, památných domů a přilehlých okolí. Myslím, že lidé také zaznamenali větší péči, a to zejména starosty města, o kulturní rozvoj města, i když i zde vnímám rozdílné názory, zejména mladých občanů města.

Možná, že občané očekávali rychlejší změny, ale osobně považuji za celkem přirozené, že nové vedení se zpravidla jeden rok snaží zorientovat v problémech, zejména pak v rozpočtování a v systému financování, který je bohužel v organizacích, které spravují veřejné prostředky podstatně jiný než v soukromém sektoru. Osobně věřím, že v letošním a příštích letech bude práce současného zastupitelstva více viditelná na veřejnosti, že se nám změní charakter a tvář města, že se lidé budou po městě rádi procházet a budou pyšní na to, v jakém krásném městě žijí.

2. Co považujete za největší problém v Dobrušce a jak chcete přispět k jeho řešení?

Těžko hovořit o největším problému. Dobruška se potýká s velkým množstvím drobných a průměrných problémů, které když se však sečtou, tak nevíte ze které strany začít. Od začátku, kdy jsem začal zvažovat kandidaturu do zastupitelstva města, přemýšlím, jak udělat město architektonicky krásné a přitažlivé. Nemáme bohužel ani zámek, ani „Peklo“, takže okolní města nám jsou a budou velkými konkurenty. Nicméně věřím, že po renovaci náměstí F. L. Věka a přilehlého Šubertova náměstí se město stane podstatně zajímavější a přitažlivější. Mrzí mě, že máme v Dobrušce více jak deset restaurací, ale ani jednu cukrárnu. To ale nevyřeší zastupitelstvo, to je věc trhu a komerce. Dráždí mě pohled na dvě torza tepláren a byl bych rád, kdyby se toto dědictví také podařilo odstranit.

Největším problémem však je a bude nedostatek finančních prostředků nejen na rozvoj města ale i na údržbu majetku a infrastruktury města. Nyní máme před sebou neobvyklou situaci, kdy se nabízí dotace související s integrací České republiky do Evropské unie. Je však nutné předpokládat, že přijde doba, kdy dotace prostě nebudou a město bude muset hospodařit jen s běžnými příjmy.

Jak chci přispět? Tak jak zastupitel přispět může – prosazovat takové projekty a záměry rozvoje města, které město do budoucnosti finančně nezatíží, ale naopak pomohou město rozvíjet. Důležitá je také metoda přispívku, kdy za správnou cestu považují ochotu vybrat si problém a ten se snažit nejen podporovat na zasedáních zastupitelstva nýbrž i organizačně garantovat.

3. Můžete uvést priority, které budete prosazovat v příštím období?

V prvé řadě bych chtěl ve spolupráci se zastupitelem panem Josefem Horákem a s ostatními přáteli a spoluobčany dokončit výstavbu kulturního areálu v Běstvinách. Je to pro mne něco nového. Jsem překvapen, že stále existují lidé a kolektivy, kteří jsou ochotni pro svou obec přiložit ruku k dílu a pracovat a dokonce vesele pracovat. Pokud mohu zneužít této příležitosti, pak bych Běstviňákům chtěl tímto poděkovat za jejich práci.

Druhou prioritou pro mne bude projekt geotermální elektrárny a teplárny. Víím, že mnozí budou tento záměr považovat za bláznovství, ale myslím, že to je ten správný projekt, který může Dobrušce perspektivně pomoci řešit problémy a vytvořit Dobrušku skutečně velmi zajímavým městem. V tomto okamžiku musím uvést, že nejsem tvůrcem této myšlenky, ale v každém případě ji budu podporovat a snažit se i věci pomoci organizovat.

Nezapomínám ani na prioritu, kterou jsem sliboval před volbami, tj. že bych byl rád, kdyby Střední elektrophysická škola se rozšířila na Vyšší odbornou školu.

Možná mám vysoké cíle, tak snad se mi podaří splnit stoprocentně alespoň ten první.

Jméno: Josef Horák

Věk: 50 let

**Povolání: Zástupce ředitele pro provoz a ekonomiku
Střední škola Nové Město nad Metují**

Politická příslušnost: ODS

Kontakt pro občany:

josef.horak@stredniskola-novemesto.cz

1. Jak hodnotíte dosavadní průběh funkčního období tohoto zastupitelstva?

Na první otázku, jak hodnotím dosavadní průběh funkčního období tohoto zastupitelstva, bych mohl z mého pohledu odpovědět jedním slovem: „dobře“. Ale jelikož se jedná o příspěvek do Dobrušského zpravodaje a čtenáři se jistě chtějí dozvědět více, uvedu pár mých postřehů či poznatků. V první řadě vidím úspěch v tom, že se daří jednat, připravovat materiály a plánovat na základě vize, vidiny přínosu pro

město, okolní vesnice, občany, sport, zájmová sdružení a organizace. Že k nám ještě nedorazilo politické a stranické politikaření a hašteření, i když opozice funguje. Město je bez finančních obtíží, zkušený ekonomický personál připravuje důležité rozborů a přehledy, tolik nutné ke správnému rozhodování zastupitelů, radních i samotného starosty. Pokud toto funguje, má starosta a nejbližší management volné ruce k práci a udávání směru, kterým se naše radnice bude ubírat. Že to jsou však mnohdy velmi obtížná a někdy bolestivá rozhodnutí, vím ze své zkušenosti ve funkci místostarosty v minulém volebním období. Nyní již někteří noví zastupitelé pociťují na vlastní kůži, co to znamená být pod drobnohledem kamarádů, spolupracovníků, sousedů, přibuzenstva – no prostě voličů. Představa toho, že nastoupí do funkce a za dva měsíce bude hotová cyklostezka na Opočno, protože tam není snad déle co řešit a že to minulé zastupitelstvo bylo neschopné to tak zařídit, se snad již rozplynula a mnozí pochopili, že tyto záležitosti a další se musí řešit systematicky a trpělivou prací a přípravou projektů, na které je v současnosti šance získat i slušné dotace. V neposlední řadě chci také vyzdvihnout, že máme vedení města a paní tajemnici, za které se navenek nemusíme stydět, mají vystupování a šarm, se kterým nedělají špatné jméno sobě, ani městu Dobruška. Spousta věcí je třeba umět publikovat, prodat a v dnešní době médií to tito lidé dovedou...

2. Co považujete za největší problém v Dobrušce a jak chcete přispět k jeho řešení?

Za největší problém v Dobrušce – i kdekoliv jinde – nemohu snad jednoznačně určit prioritní problém. Záleží totiž velmi na tom, kdo hodnotí, kdo lobuje, rozhoduje a koho se to posléze nejvíce dotkne. Řidiči vidí největší problém s parkovacími místy na sídlišti, senioři a lidé, kteří přijíždějí do Dobrušky k lékaři, si nemají po zákrocích kde sednout na chlebiček, čaj či kávu, chybí jim prostě bufet a turistům cukrárna. Maminky s kočárky vidí jako problém travnaté plochy zaneřádné psími exkrementy, pracovníci technických služeb by Vám o tom mohli povídat své... Snad každý obyvatel v Dobrušce má svůj největší problém. Řešení problémů však stojí peníze. Někdy stačí vhodně umístit odpadkový koš za „pár“ korun, jindy musí být řešení systémové, vyprojektované, potom i nákladné. Nyní je čerstvě na světě seznam reálných priorit a řešení problémů tak, aby byla šance je krýt z rozpočtu města. Víím, že nyní vstupuji na tenký led, když uvedu, že jako prioritu bych řešil asfaltový plácek pro skateboardy, kde již nyní je vidět, že je v nevhodné poloze za frekventovanou vozovkou, kde hrozí nebezpečí střetnutí mládeže s automobily. Na tuto myšlenku mě přivedl kolega Ing. Karel Brázdil, CSc., a probral mě z představy, že plácek existuje a všichni jsou spokojeni. Přestože oceňuji fakt, že si „mládež“ vytvořila vlastním nadšením, zápallem a finančními prostředky sportovní překážky a doplňky, pro neznalého situace a přijíždějící turisty tento prostor působí neuspořádaně a s dalším nabalujícím se zázemím vypadá chaoticky. Není to vina „prkynkářů“, ale naše, že jsme dobrý úmysl nedotáhli dokonce a nevybavili areál potřebným mobiliářem, který mimo bezpečnostní normy bude splňovat i jakési estetické a designové hledisko, aby to byl areál, něco podobného, jako příkladný ukázkový areál stadionu při vjezdu do Dobrušky od Opočna. Pan Brázdil navrhuje přehodnotit projekt dětského hřiště „Klidlek“ a využití prostoru za krytým bazénem k zakomponování řádného skate-areálu, který by sloužil mladým lidem k vyžití. Možná že namítnete, že tím

ztrati uvedený prostor klid. Možná byste se ale divili, protože nejeden dědeček či babička by se rádi podívali na svého vnuka, co s tím podivným kusem prkna dove-de... V tomto bych chtěl pomoci vyvolat jednání a „bouři mozků“ ohledně této problematiky a předloženou studii radního pana Brázdila podpořit.

3. Můžete uvést priority, které budete prosazovat v příštím období?

Priorit je opět hodně, my všichni však musíme podporovat mládež a práci s ní, je totiž naší nadějí do budoucna, dále chci podporovat školství a zájem mládeže o vzdělání, musíme podporovat jejich učitele a hlavně jim pomáhat v dnešní nesnadné úloze být „kantorem“. Město, jako zřizovatel našich základních škol, vynakládá nemalé finanční a technické prostředky k udržení úrovně a moderního zázemí škol.

Prosazovat chci také i nadále spolupráci se seniory, rychlé řešení jejich problémů a životních situací. Starší lidé jsou velmi zranitelní, dnešní doba a životní styl jim přináší spoustu svízeli a problémů, kterým již někteří velmi těžko čelí. Město Dobruška si seniorů váží, chtěl bych se zasadit o to, aby spolupráce s nimi byla alespoň na takové úrovni jako doposud...

Chtěl bych také, aby se pokračovalo v modernizaci techniky technických služeb, aby spoluobčané viděli tu každodenní trpělivou práci jejich zaměstnanců a aby alespoň pochválením byla oceněna jejich snaha město udržet ve funkčním a pěkném stavu. Myslím si ale, že v poslední době je co chválit, aniž si to mnozí uvědomují. V každém případě vidím jako důležitou podporu vize nového zázemí technických služeb, ať již ve stávajících prostorách, která není až tak v souladu s územním plánem, hlavně pak v areálu staré teplárny, kde se naskýtá ideální prostor pro zamýšlené využití.

Hlavně bych chtěl svým zvednutím ruky podpořit všechny, co chtějí svou pomocí – ať již radou, námětem či prací – zlepšit stávající stav ve svém okolí. Nejen tedy nečinně sedět a kritizovat, ale i podstoupit to riziko do něčeho se pustit a dílo dodělat. Věřte mi, není to snadné a obzvláště ne za veřejné prostředky, kdy mnohdy by jiný to udělal určitě lépe a levněji...

V každém případě též nesmím zapomenout na HASIČE a jejich záslužnou činnost.

Tento můj příspěvek vznikl v průběhu měsíce dubna nezávisle na předchozích, již zveřejněných článcích dalších zastupitelů. Pokud se Vám bude zdát, že již někdo něco uvedl, je to jenom dobře, protože pak máme společné problémy, se kterými chceme hnout a které chceme řešit...

Děkuji redakci za možnost uveřejnění těchto řádek ve zpravodaji, do kterého jsem tak rád psával...

Obnovená tradice dobrušských poutí

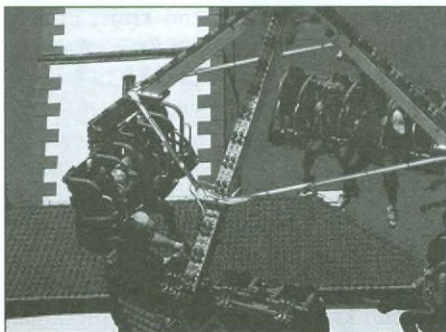
Původní význam slova pout' označoval náboženské putování na posvátná místa a v tomto smyslu znalo poutě nejen křesťanství, ale i jiná významná světová náboženství. V křesťanské Evropě se k cílům náboženských poutí, zejména výročním poutím k místním kostelům v den jejich zasvěcení nebo v den svátku jejich patrona, soustře-

díl společenský život včetně komediantů. S postupnou ateizací se tento zvyk osamostatnil od náboženského původu a pouť se tak v profánním světě stala synonymem zábavního parku.

Poutě v Dobrušce jsou spojeny s kostelem svatého Ducha a byly tedy pořádány o svátcích svatodušních, čili o letnicích. Tento svátek je padesát dnů po Velikonocích a deset dnů po Nanebevstoupení Páně. V Dobrušce patřila Svatodušská pouť mezi významné výroční události. Šest týdnů po Velikonocích přišla svatodušní neděle, která sloužila pro přípravu slavnějšího pondělí, kdy se slavila svatodušní pouť, která byla hlavně pro vesnice, jež byly přifařeny ke hřbitovnímu kostelu sv. Ducha. Tehdy vypadal prostor nad Dobruškou úplně jinak. Od špýcharu vedla cesta ke hřbitovu lipovou alejí. Vedle ní byla na levé straně cesta, která nejvíce sloužila pro přípravu pouti a pro průchod průvodu návštěvníků na hřbitov, kde bývala v kostele sv. Ducha ještě slavnostní mše. Po průchodu těch, kteří šli na mši, začínala vlastní pouť. Obě cesty se zaplnily návštěvníky pouti, pro které byly připraveny stánky s občerstvením a hlavně stánky různých kramářů, kteří halasně vyvolávali a vychvalovali své zboží.

Na vedlejších loukách (asi v místech dnešní benzínové čerpací stanice) stávaly technické atrakce jako houpačky, kolotoče, střelnice apod. Zájemců o dobrušskou pouť bývalo velmi mnoho, takže pouťové atrakce a stánky lemovaly silnici a cestu ke hřbitovu někdy až téměř od kostela sv. Václava.

Sláva svatodušských poutí v Dobrušce začala pohasínat na sklonku padesátých let minulého století, což souviselo s postupující násilnou ateizací společnosti. Definitivně skončily poutě na původním místě s vybudováním obchvatových komunikací.

Město Dobruška se rozhodlo tradici těchto poutí jako populárních lidových slavností znovu zavést. Letos se tak konal jejich první obnovený ročník. Pro pouťové atrakce a kramářské stánky bylo vyhrazeno náměstí F. L. Věka a Opočenská ulice. Přesto, že nás od zašlé slávy dobrušských svatodušních poutí dělí již několik desetiletí, bylo jejich „vzkříšení“ úspěšné.

Pouťovými atrakcemi zcela zaplněné náměstí F. L. Věka bylo velkým lákadlem zejména pro děti. Ty malé, ale zejména pro dospívající teenagery. Zařízení exotických názvů, jako Tornádo, Break dance, Super mix, Xtrem, nebo jen o něco mírnější horská dráha, způsobovala těm méně zdatným točení hlavy a lehkou žaludeční nevolnost již při samotném pohledu. Jejich návštěvníci si ale zjevně libovali, asi díky stoupající hladině adrenalinu. Na mírnějších kolotočích a na autodromu se však mohli bez obav o své zdraví povozit i ti menší, ba někdy i nejmenší.

Opočenskou ulici a ulici Komenského pak zcela zaplnily stánky, plné různorodého pouťového zboží. Ať již náročnější či méně nároční, všichni si zde mohli vybrat dáreček pro své bližní nebo i pro sebe jako upomínku na dobrušskou pouť. Snad nejkurioznější zajímavostí této části pouti byl orientální kuchař, zpívající s neobyčejným citovým prožitkem a poněkud asijským přízvukem nádherné písničky bratří Nedvědů. Pouťovou atmosféru doplnila i vystoupení cirkusu Astra, který si našel stanoviště poblíž koupaliště.

První ročník obnovené dobrušské pouti skončil a můžeme se těšit na další v roce příštím. Hojná návštěva potvrdila, že tato tradice není mrtvá a že si zaslouží svoje další pokračování.

- jm -

Den bezpečnostních a záchranných složek v Dobrušce se líbil

V pátek dne 6. června 2008 ráno začali dobrušské náměstí F. L. Věka zaplňovat příslušníci a členové vybraných bezpečnostních a záchranných složek z celé České republiky se svou technikou. Pod záštitou hejtmana Královéhradeckého kraje zde Nadační fond na podporu bezpečnosti a město Dobruška uspořádaly prezentaci těchto složek. Techniku, výzbroj, výstroj a praktické ukázky své činnosti sem přijeli předvést příslušníci Hasičského záchranného sboru Královéhradeckého kraje, Policie České republiky, Zdravotnické záchranné služby Královéhradeckého kraje, Armády České republiky, Horské služby pro oblast Orlických hor, Městských policií ze 6 měst, členové 10 sborů dobrovolných hasičů a místního klubu vojáků v záloze.

Pro žáky mateřských, základních a středních škol bylo vymezeno páteční dopoledne. Odpolední část byla koncipována pro veřejnost. Cílem celé akce bylo návštěvníkům přiblížit činnost základních i dalších složek integrovaného záchranného systému, ukázat jim současnou i historickou techniku a ocenit práci těch, kteří mnohdy s nasazením vlastního života zachraňují životy nás, ostatních lidí.

Největší zastoupení zde měly hasičské jednotky. Vedle nejmodernějších zařízení Hasičského záchranného sboru Královéhradeckého kraje, zastoupeného profesionál-

ními příslušníky Územního odboru HZS Rychnov nad Kněžnou a Požární stanice HZS Dobruška, zde v dobových uniformách stáli členové sborů dobrovolných hasičů z Běstvin, Dobrušky, Domašina, Křovic, Mělčan, Pulic, Českého Meziříčí, Podbřeží, Přepych a Solnice se svou historickou technikou. Ta vzbuzovala oprávněnou pozornost nejen u samotných návštěvníků, ale obdiv a respekt před těmito výjimečnými skvosty projevovali i samotní profesionálové. A právě to bylo největší odměnou pro samotné členy dobrovolných sborů, kteří ve svém volném čase odpracovali stovky hodin trpělivé práce na jejich renovaci. Jak se mohl každý později přesvědčit na vlastní oči, veškerá nablýskaná krása starých strojů je i dnes po dlouhých letech plně funkční. Přitom nejstarší předvedené motorové stříkačky byly vyrobeny již v roce 1884.

Policii ČR Okresní ředitelství Rychnov nad Kněžnou, zde prezentovali příslušníci dopravní, kriminální a pořádkové policie. Kromě svého vybavení předvedla pořádko-

vá jednotka ukázky zásahů proti výtržníkům. Poblíž kina měla stanoviště dopravní hlídka s radarovým vozidlem. Prováděla zde ukázky své činnosti při konání běžných silničních kontrol. Každý zájemce si mohl rovněž nechat zkontrolovat tachometr vlastního vozidla.

Zdravotnická záchranná služba byla zastoupena osádkou rychlé lékařské pomoci z Opočna, která ukázala vybavení zdravotnické záchranky a praktickou činnost při stabilizaci těžce zraněné osoby.

Príslušníci Vojenského geografického a hydrometeorologického úřadu Dobruška představili meteorologickou stanici TACMET a Posádková ošetrovna Pardubice přivezla vojenské zdravotnické vozidlo s vybavením. Jejich příslušník prováděl ukázky slaňování z budovy. K vidění byly i autentické fotografie z vojenských misí ze zahraničí.

Na stanovišti příslušníků městských policií z Domažlic, Hradce Králové, Poděbrad, Příbrami, Trutnova a Dobrušky bylo k vidění speciální kamerové vozidlo, převážný vůz na odchyt psů a další vybavení. Mimořádnou pozornost diváků poutaly ukázky kynologie a sebeobrany, které probíhaly na trávníku u městské knihovny.

Zajímavá byla rovněž prezentace Horské služby Deštné v Orlických horách, zaměřená na záchranu zraněných osob při zimních sportech.

Pochvalného uznání se rovněž dostalo místnímu klubu vojáků v záloze, který přivezl starší vojenskou kolovou techniku včetně osádek ve vojenských uniformách. K vidění bylo mnoho ručních zbraní. Celá tato rozsáhlá expozice byla zajímavým oživením akce.

A jak vlastně vznikl nápad uspořádat v Dobrušce program s touto tematikou, nám prozradil starosta města Dobrušky pan Petr Tojnar: „V loňském roce jsem se zúčastnil podobné akce při návštěvě Vyššího Brodu. Velice se mi to tehdy líbilo, a proto jsem tuto myšlenku přednesl v Nadačním fondu na podporu bezpečnosti. Ten program ve spolupráci s městem Dobruška zrealizoval. Myslím si, že je to užitečná propagace správné věci, která by se v Dobrušce mohla stát tradicí.“ Dodal pan starosta, který rovněž ve 13.00 hodin akci na tribuně slavnostně zahájil. Zahájení bylo přítomno mnoho hostů, mezi kterými nechyběl první náměstek hejtmana Královéhradeckého kraje pan Helmut Dohnálek, senátorka Ing. Václava Domšová, starostové řady obcí z okresu Rychnov nad Kněžnou i sousedních okresů, ředitelé škol i vedoucí představitelé záchranných a bezpečnostních složek na úrovni Královéhradeckého kraje a okresu Rychnov nad Kněžnou. Svými proslovů pak ocenili práci všech přítomných složek a rovněž zdůraznili, že jejich práce zaujímá v naší společnosti nezastupitelné místo.

Všichni pak společně tleskali i zdařilému vystoupení mladších mažoretek ze Základní školy Františka Kupky a taneční skupině Stardance z Chomutova. Odpolední program gradoval ukázkami hasební techniky při zdolávání požárů. Zajímavé bylo sledovat záchranu osoby z výšky 26 metrů z ochozu historické radnice, ruční pumpování požární vody na koňské stříkačce z Křovic a mnohé další zajímavé ukázky.

Zkrátka Den bezpečnostních a záchranných složek v Dobrušce se vydařil, k čemuž přispěla obětavost členů všech zastoupených bezpečnostních a záchranných složek, dobrá práce organizátorů i krásné počasí.

Milé zprávy **PODĚKOVÁNÍ**

Poděkování patří Danielu Machatovi z 5.A Základní školy Fr. Kupky v Dobrušce za duchapřítomnou pomoc zraněnému spolužákovi. Dan neutekl, zavolal záchranou službu a vyčkal příjezdu lékaře.

Základní škola Fr. Kupky Dobruška

Vzdělávání zadavatelů a poskytovatelů v problematice komunitního plánování sociálních služeb v Královéhradeckém kraji **Jednání řídicí skupiny plánování sociálních služeb na Dobrušsku**

Dne 5. 6. 2008 se uskutečnilo na MěÚ v Dobrušce 1. jednání řídicí skupiny plánování sociálních služeb na Dobrušsku.

Jednání se zúčastnili zástupci poskytovatelů a zadavatelů sociálních služeb z Dobrušského regionu.

Členy řídicí skupiny se stali: Blanka Čiháčková, místostarostka – město Dobruška, Ing. Ivana Matoušová, vedoucí odboru sociálních věcí a zdravotnictví MěÚ Dobruška, Pavel Hůlek, radní – město Dobruška, Markéta Fingrálová, tajemnice – MěÚ Opočno, Josef Petera, starosta – obec Přepychy, Táňa Klimešová, vedoucí Pečovatelské služby města Dobrušky, Mgr. Zuzana Luňáková, ředitelka Agentury domácí péče České Meziříčí, Mgr. Kamila Vilímková, ředitelka Sociálních služeb města Opočna (DD Jitřenka, Pečovatelská služba), Ing. Petr Verner, předseda OS Orlodění Dobruška, Iveta Kánská, pečovatelka – Dům zvláštního určení Přepychy, Mgr. Alena Goisová, ředitelka Domova Dědina Opočno, Petr Poláček – OS Orlodění Dobruška a Bohuslav Matys, koordinátor plánování sociálních služeb – MěÚ Dobruška.

Po představení jednotlivých členů koordinátor PSS seznámil přítomné s obsahem jednacího řádu řídicí skupiny plánování sociálních služeb, který byl jednomyslně schválen. Všichni zúčastnění byli seznámeni s harmonogramem PSS a problematikou plánování sociálních služeb na Dobrušsku. Koordinátor seznámil členy skupiny se zápisem a výsledky jednání Krajské řídicí skupiny PSS z 24. - 25. 4. 2008 a problematikou krajských dotací pro poskytovatele soc. služeb. NZDM (nizkoprahové zařízení pro děti a mládež) v Dobrušce je ve výhledovém plánu na rok 2010. Zatím by měl fungovat jako volnočasový klub. Členové byli seznámeni s projektovým záměrem v souladu s Operačním programem Lidské zdroje a zaměstnanost v rámci prioritní osy 3 Sociální integrace a rovné příležitosti, do kterého se Dobruška zapojila. Jedná se o realizaci konkrétních aktivit zaměřených na rozvoj samotného procesu poskytování služeb.

Následovala diskuze k rozvoji sociálních služeb a problémům, se kterými se potýkají jednotliví členové řídicí skupiny.

Pečovatelské služby se potýkají s problémem, kdy se finanční prostředky z příspěvku na péči od klientů nevracejí zpět do systému. Toto se netýká ústavů soc. péče, kam přichází příspěvek na péči automaticky. Lidé doposud nepochopili, k čemu příspěvek slouží. Kontrolní mechanismy jsou zatím nedostatečné.

Pan Verner a Poláček hovořili o problematice zřídít v Dobrušce NZDM. Jedná se hlavně o problém s registrací. Na to navazuje zajištění vhodných prostor a udržitelnost služby (podmínka záruka fungování 10 let). Problémem je i odborné vzdělání poskytovatelů. Radní Dobrušky pan Hůlek hovořil o spolupráci město - Orlovení. Jako vhodný prostor pro NZDM se jeví poslední „výměník“ tepla nad Základní školou F. Kupky.

Na školení ohledně soc. služeb, kterého se zúčastnil pan Verner, mu bylo pracovníky krajského úřadu nabídnuto možné řešení. V Dobrušce by vzniklo detašované pracoviště např. NZDM v Jaroměři. Koordinátor bude kontaktovat pracovníky KÚ Královéhradeckého kraje ohledně možností vzdělávání budoucích pracovníků NZDM a možné spolupráce s již existujícími NZDM.

Stávající členové řídicí skupiny se shodli na vytipování a oslovení ještě alespoň dvou uživatelů sociálních služeb, kteří by doplnili řídicí skupinu. Do příštího jednání si každý z členů řídicí skupiny připraví podklady pro návrh priorit v procesu plánování soc. služeb a pro tvorbu Komunitního plánu.

Proto touto cestou znovu oslovujeme občany, kteří by měli zájem o členství v řídicí skupině, aby kontaktovali koordinátora. Případné dotazy zájemců o členství zodpoví koordinátor plánování sociálních služeb na MěÚ v Dobrušce, pan Bohuslav Matys, tel. 494 629 625, e-mail: b.matys@mestodobruska.cz.

Na závěr jednání byly všem členům dány úkoly nezbytné pro tvorbu komunitního plánu sociálních služeb.

Bohuslav Matys, koordinátor KPSS, odbor soc. věcí a zdravotnictví, MÚ Dobruška

Zprávy

životního prostředí

Přeji pěkný den,

ráda bych vám napsala několik informací, které vám pomohou orientovat se při nákupu v „ekologických“ značkách nakreslených na obale výrobku. Ne všechny symboly totiž opravdu znamenají to, co na první pohled znázorňují.

Jsou různé způsoby a cesty, kterými se nás někteří výrobci zkouší nachytat (třeba nesmyslné označení, že konkrétní slunečnicový olej není z geneticky upravených surovin – protože žádný slunečnicový olej z nich není vyroben, takže se jedná o klamání důvěřivého zákazníka). Výrobci totiž moc dobře vědí, že ve společnosti narůstá ochota připlatit si za výrobek šetrnější k životnímu prostředí.

Před deseti lety se mi známi posmívali, když jsem složitě sháněla ke svačině produkty z ekologicky šetrného zemědělství. Dnes naopak i nadnárodní potravinářské řetězce vymýšlí vlastní značky „bio“.

Já osobně si ale myslím, že z celkového pohledu je mnohem lepší si koupit „nezeleň“ výrobek z místní produkce, než v diskontu bio-sýr dovezený z Německa. Nad bio-mrkvi z Izraele se nemám sílu ani usmát. Doporučuji i u zelináře se ptát po zemi původu kupovaného zboží (a nebo pak nenaříkejte na zvyšující se kamionovou přepravu).

Systém ekologického značení slouží k označení produktů, které jsou šetrné k životnímu prostředí v celém svém životním cyklu, tj. od výroby po jejich likvidaci. V České republice existuje Národní program označování ekologicky šetrných výrobků, který je zajišťován Agenturou pro ekologicky šetrné výrobky spadající pod Českou informační agenturu životního prostředí CENIA (www.cenia.cz). Tato agentura uděluje certifikát „Ekologicky šetrný výrobek“ a také uděluje tzv. ekoznačku Evropské unie („The Flower“).

Dále existuje značení produktů ekologického zemědělství, které propůjčuje Ministerstvo zemědělství ČR ve spolupráci s organizací Kontrola ekologického zemědělství. Od 1. ledna 2009 však kromě této dobrovolné národní značky budou muset být všechny evropské biopotraviny označeny evropským logem „ekologické zemědělství“.

Na závěr vám ukážu příklad symbolů, které ve skutečnosti ekoznačkami nejsou. Výrobce si je totiž sám vymyslel. Těch značek je velmi mnoho, teoreticky jich může být tolik jako samotných výrobců. Samozřejmě některé mohou opravdu znamenat jistou „zelenější vlastnost“ výrobku, ale vzhledem k tomu, že nejsou garantovány nezávislým subjektem, tak samy o sobě nemají žádnou vypovídací hodnotu. Většinou se jedná o různé nápisy typu „ekologicky nezávadné“, „ekologii ku prospěchu“ apod.

S modrou oblohou

Mgr. Kateřina Geržová, vedoucí odboru životního prostředí

Pozvánky na letní tábory

ČESKÝ ČERVENÝ KŘÍŽ

OBLASTNÍ SPOLEK RYCHNOV NAD KNĚŽNOU pořádá

LETNÍ TÁBOR od 9. do 16. srpna 2008

Pension Hrádek u Nového Hrádku v malebném údolí Orlických hor

Ubytování je ve 2 až 3 lůžkových pokojích, každý pokoj má vlastní sprchu a toaletu. Stravování formou plné penze včetně pitného režimu. Po celou dobu pobytu zdravotní i pedagogický dohled. Celotáborová hra. Součástí areálu je tenisový kurt, venkovní bazén, stolní tenis, kulečník. CENA:

2 690 Kč

děti ve věku 12 – 15 let (sleva ortopedické vady 500 Kč)

1 990 Kč

děti do 12 let (sleva ortopedické vady 300 Kč)

POJEĎTE S NÁMI DO CHORVATSKA

1. až 10. srpna 2008

Čeká Vás přímořské letoviště Igrane, které leží v jižní části Makarské riviéry a kde jsou pláže plné bílých oblázků s pozvolným vstupem do moře s průzračnou vodou. Klima je vhodné pro alergiky a astmatiky. CENA:

děti do 17 let

Kč 5.500,-

dospělí – doprovod

Kč 7.500,-

Cena zahrnuje: ubytování ve 2 až 4 lůžkových apartmánech s vlastním sociálním zařízením, stravování v přízemí penzionu formou plné penze včetně pitného režimu, dopravu autobusem z Rychnova n. K., pojištění léčebných výloh v zahraničí pro děti, zdravotní a pedagogický dohled po celou dobu pobytu.

Blíže informace a přihlášky:

Oblastní spolek ČČK, Rychnov nad Kněžnou, Panská 79, Národní dům, II. patro
tel. 494 534 896 nebo 603 496 644 – Olga Rohrová

pište na: cck.rychnov@seznam.cz nebo rychnovnk@cervenkykruz.eu

www.cck-rychnov.cz

Znovu v Dobrušce

Již 6 let se do Dobrušky sjíždí na poslední květnový víkend nevidomí a jejich vodičí psi. Bylo tomu tak i v letošním roce. V odpoledních hodinách 30. května 2008 k nám přijížděli z různých koutů naší republiky, např. Plzně, Prahy, Ostravy, Těrlicka atd. Večer byla společná večeře a ti, kteří měli ještě po náročné cestě, se sešli u bowlingových drah. My ostatní jsme rozjeli debatu o našich obyčejných problémech: v kterém městě jsou dobře provedeny vodičí linca, kde jsou na budovách zvukové majáky a kde je ozvučená autobusová doprava. Kdyby s námi seděl někdo z vidících, asi by se mezi námi nudil, protože to, co je pro nás někdy problém, to každý vidící považuje za samozřejmost. Na sobotu jsem připravila náročný program. Po snídani v 8 hodin byl již na parkovišti připraven autobus od firmy Orlobus, která nás ochotně dovezla do Častolovic na prohlídku zámku, kde se nás ochotně ujali a byla pro nás připravena speciální prohlídka. Po ní jsme se plni nových zážitků vraceli zpět do Dobrušky. Chtěla bych moc poděkovat všem ze zámku a hlavně autobusové dopravě – firmě Orlobus, za ochotu a hlavně za to, že nám umožnili všude přístup s našimi chlu-patými pomocníky, bohužel tomu vždycky tak není. Když jsem se obrátila na majitele autodopravy p. Pohla, byl ochotný, ale jen než jsem mu řekla, že bych potřebovala přepravit i vodičí psy. Na tomto bodě naše veškerá dohoda končila a já jsem nemohla ustoupit od vodičích psů a on je v žádném případě nechtěl převést. Myslím, že když se zeptá p. Janáčka, který s námi trávil celé sobotní dopoledne, určitě mu potvrdí, že vše probíhalo hladce. I jemu samozřejmě moc děkujeme za ochotu a trpělivost.

Ve 13 hodin jsme už byli všichni v parku, kde probíhala soutěž vodičích psů. Tak jako pokaždé se soutěžilo ve frekvenci a poslušnosti. Sčítaly se body a každý byl napnutý, jak to dopadne, ale zároveň každý soutěžící věděl, že ten jeho pomocník je stejně nejlepší. Byl připraven doprovodný program, kde si každý s klapkami na očích mohl zahrát společenské hry, které přivezli pracovníci hradeckého Tyfloservisu.

Jak jsem již psala, sobota byla nabita akcemi. Od 20 hodin hrála v kulturním domě country kapela „Děravá vesta“ z Vamberka. A všichni, kteří dorazili, si tento sobotní večer určitě užili. Tancovali s námi i naši čtyřnozí pomocníci.

V neděli dopoledne byla připravena prohlídka rodného domku F. L. Věka a radnice, potom oběd v zahradní restauraci Jelen. Po obědě dobrá káva a náš společný víkend utekl jako voda, začalo vyměňování telefonních čísel a loučení. Počasí nám v letošním roce opravdu přálo, a tak se akce všem líbila a mohli jsme si slíbit, že za rok se v našem městě zase sejdem.

Velký dík patří Městskému úřadu v Dobrušce, který mě vždy ochotně vyhoví s každou mou prosbou. Celé sobotní dopoledne s námi byla paní místostarostka Čiháčková, paní senátorka Domšová a díky panu starostovi Petru Tojnarovi vše hladce proběhlo a celé dopoledne mohlo být moderováno, protože nám ochotně zapůjčil zvukovou aparaturu, přivítal všechny soutěžící a velké překvapení pro nás bylo, když se ukázal i na zábavě. Slavnostně předal na vyhlášení všechny ceny soutěžícím. Všichni jsme byli moc rádi, že mezi nás přišel a doufáme, že i jemu bylo s námi dobře. Takže, pane starosto, děkujeme.

Sponzoři: Škoda auto, a. s., Mladá Boleslav, JECH CZ, s. r. o., město Dobruška, Avetour – Jiří Chládek, Adler – Ing. Pavel Petr, Obecní úřad Semechnice, Stavos Dobruška, Framinal – chovatelské potřeby, pekárna Marta, Jiří Hanousek.

Tak jako přibývá každý rok účastníků na tomto krásném vikendu, jsem moc ráda, že přibývá i hodných lidí, kteří mně chtějí s touto akcí pomoci.

Renata s Brinou a Sony

ZPRÁVY MĚSTSKÉ KNIHOVNY

Knižní novinky na měsíc červenec 2008

Beletrie pro dospělé

Vladislav Kučík
Linda Howard
Iva Pekárková
Yehuda Nir
Robert Liparulo
Rosemary Sullivan
Arthur Conan Doyle
Julie Garwood
Tereza Boučková
Leo Kessler
Barbara Cartland

Barvy slečny Toyen
Dokonalý muž
Láska v Londýně
Zmařené dětství
Virus
Vila Air-Bel
The cases of Sherlock Holmes
Tanec stínů
Rok kohouta
Operace Glenn Miller
Polibek v poušti

Naučná literatura pro dospělé

Bruno Halioua
Iveta Toušlová
Denis McQuail
Zdeněk Veselý
Kamil Hudec
Milena Andrlová
Radek Laudin
Pavel Toufar
Jiří Hubička

Židovské matky osobností 20. století
Toulavá kamera 6.
Úvod do teorie masové komunikace
Smlouvy, pakty, dohody
Nemoci zahrady
Na koni křížem krážem po Česku
Nejznámější filmová místa křížem krážem po Česku
Kruté příběhy z české historie III.
Hledání čínského draka

Literatura pro děti

Michelle Paver
Penny Clarke
Patrick Carman
Nancy Springer
Thomas Brezina
Isobelle Carmody

Vyhnanec klanů
Příběhy prvních objevitelů
Elyonova země 4.
Případ pohřešovaného markýze
Zloděj mrtvol
Legenda o Kožešince. Lišák Žal

- **prázdninová soutěž pro děti:**

Dětské oddělení knihovny v Dobrušce

vyhlašuje

II. ročník prázdninové soutěže pro malé čtenáře s názvem

VELKÉ LETNÍ PUTOVÁNÍ
aneb Z KNIHOVNY DO KNIHOVNY

Dva letní měsíce v roce jsou vždy znamením školních prázdnin, dovolených, táborů a výletů. Během svých cest navštíví děti různá místa naší země. A při nich si mohou tak trochu zasoutěžit. V loňském roce, během prvního ročníku letní hry nazvané Velké letní putování děti sbíraly otisky razítek navštívených měst a vesniček. V knihovně se tehdy po prázdninách sešlo velké množství zaplněných putovních knížek, které obsahovaly záznamy z nejrůznějších koutů vlasti. Úspěch této soutěže nás inspiroval k tomu, abychom letos vyhlásili druhý ročník. Téma bude trochu jiné a zadání pro děti o něco obtížnější.

Jejich úkolem bude během dvou měsíců zaznamenat co nejvíce objevených knihoven, ať už venkovských, městských, krajských, muzejních či jiných, do své „putovní knížky“. Tu si mohou malí čtenáři vyzvedávat v dětském oddělení dobrušské knihovny již od 20. června. Zapiší sem datum, název navštívené knihovny a do příslušné kolonky si nechají dát její razítko. Knížku po prázdninách odevzdá každý poutník do 12. září zpět v naší knihovně. Vyhrává ten soutěžící, kterému se podaří navštívit nejvíce knihoven a obstarat otisk jejich razítka. Výsledky budou vyhlášeny 17. září a vítězové se mohou těšit na pěkné ceny.

Tereza Štěpánová, dětské oddělení městské knihovny

- **upozornění pro nejmenší:**

Oblíbený program pro malé návštěvníky dobrušské knihovny nazvaný

POVÍDÁM, POVÍDÁM POHÁDKU...,

který probíhá každý první čtvrtek v měsíci, má prázdninovou pauzu.

S jeho příznivci se těšíme na shledanou v dětském oddělení opět v září,

tedy 4. 9. 2008 od 15 hodin.

- **upozornění pro návštěvníky knihovny:**

Změny v provozní době knihovny během prázdninových měsíců,

tj. v červenci a srpnu 2008:

Oddělení pro dospělé:

pondělí, středa a čtvrtek 8.30 – 12.00 a 13.00 – 17.30 hodin

Oddělení pro děti:

středa a pátek 9.00 – 12.00 hodin

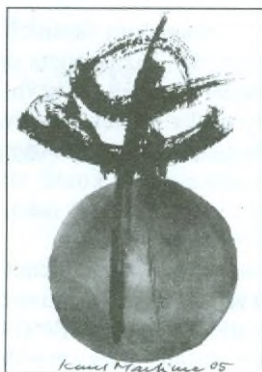
- výstava ve foyer knihovny:

Městská knihovna v Dobrušce

Vás srdečně zve na

výstavu obrazů, kreseb, grafiky a plastik Karla Martince

OHLÉDNUTÍ

Výtvarník Karel Martinec se narodil 27. 9. 1945 v Rychnově nad Kněžnou. Vystudoval Střední průmyslovou školu strojní v Dobrušce a pracoval jako technik ve vambereckých železárnách. Tam se spřátelil s Janem Holcem a Miroslavem Malým. Již tehdy tyto tři kamarády spojovala láska k malířství a k výtvarnému umění vůbec. V září roku 1979 pak vznikla na Lomech v Orlických horách dnes všem známá výtvarná skupina GAMA, která měla celkem pět zakládajících členů: Josefa Benedikta z Dobrušky, Jana Holce z Vamberka, Miroslava Malého z Vamberka a bratry Jana a Karla Martince z Kostelce nad Orlicí.

Společně tito umělci zrealizovali mnoho společných výstav, zúčastnili se na celé řadě výtvarných soutěží v rámci republiky. Mezi významné výstavy GAMY patří například několikrát expozice v Domě umění v Opavě, v opočenském letohrádku, v Hradci Králové, Pardubicích, Liberci, Mostu, Šumperku, v náchodské galerii či Galerii výtvarného umění v Rychnově nad Kněžnou. Mimo to všichni členové průběžně během let připravují také mnoho samostatných výstav. Karel Martinec vystavoval třeba v Kostelci nad Orlicí, Přelouči, Rychnově nad Kněžnou a jinde. Svými pracemi je zastoupen v soukromých sbírkách v Německu, Kanadě nebo Anglii.

Věnuje se především grafice, plastice, malbě a sběratelství výtvarného umění.

Pro výstavu v dobrušské knihovně Karel Martinec připravil soubor svých malířských prací z posledních 2 až 3 let, dále busty a plastiky ze dřeva. Expozice, kterou nazval Ohlédnutí, hovoří k návštěvníkům za skromného a záměrného autora sama. A ledacos o něm napoví také jeho celoživotní motto: „Moje tvorba pro mne není cílem, ale prostředkem sebezdokonalování.“

**Pro dobrušské příznivce výtvarného umění je výstava přístupná
po celý měsíc červenec v otevíracích hodinách knihovny.**

Zmizelé Sudety (Das verschwundene Sudetenland)

Populární kniha věnující se osudům krajiny v Sudetech vyšla na konci loňského roku poprvé s kapitolou o Orlických horách. Ta je věnována oblasti od Olešnice v Orlických horách až po Králiky. V knize jsou zachyceny na historických fotografiích vybrané obce, památky a krajina v období většinou mezi světovými válkami. Podle současných fotografií, zachycujících tatáž místa ze stejných úhlů, pak lze srovnávat, co se stalo se sudetskou krajinou od Orlických hor až po Šumavu a vydávat se za jejími proměnami. Každou dvojici fotografií doprovází text o historii daného místa. Kniha má neuvěřitelných 726 stran a všechny texty jsou publikovány též v německém jazyce. Najít ji můžete u vybraných knihkupců, v některých infocentrech, další informace naleznete na www.antikomplex.cz.

- pb -

Výměnný pobyt žáků z Polska v Základní škole Dobruška, Opočenská 115

Navázání přátelských vztahů a vzájemných kontaktů mezi polskými školami Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy Nr. 1 im. Jana Twardowskiego, Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy Nr. 2 a Základní školou, Opočenská 115, Dobruška se uskutečnilo ve dnech 5. - 8. 6. 2008, kdy naši školu navštívilo třicet pět žáků a sedm pedagogů z partnerského města Plock.

Spolu s našimi žáky se účastnili Dne bezpečnostních složek a Integrovaného záchranného systému konaného dne 6. 6. 2008 v Dobrušce, zavítali do skalního měs-

tečka v Adršpachu a nevynechali ani naši „matičku“ Prahu. Zpestřením programu bylo opékání buřtů a konání diskotéky, jež pro ně připravili pracovníci naší školy. Při této uvolněné akci došlo k navázání kamarádství mezi dětmi, získání a výměně poznatků a zkušeností z jejich života, přiblížení sousedících zemí s jejich kulturou, řečí a objevení společných a rozdílných znaků obou národů. Mnozí si vyměnili adresy a nadále budou mezi sebou komunikovat e-mailovou poštou při práci s počítači.

Spolupráce je založena na podkladě Smlouvy o spolupráci, kterou podepsali ředitelé shora zmíněných škol a která je financována z dotačního programu PRK Královéhradeckého kraje. Nebýt iniciativy ředitelů dobrušských škol a Ing. Jany Poláčkové, vedoucí odboru školství, kultury, mládeže a tělovýchovy MěÚ Dobruška, jež sepsali společný grant, toto setkání a následné reciproční výměny pobytů žáků a studentů by se neuskutečnily. Polští přátelé odjízďeli velice spokojeni a natěšeni na další setkání v jejich městě Plock.

Dagmar Macková, ředitelka školy

VÝTVARKA ZE ZUŠky NA VÝLETĚ

Začátkem června, v době školních výletů, vyrazili na výlet i žáci výtvarného oboru ZUŠ. Výlety ZŠ, dětský den či dohánění posledních známek před vysvědčením sice měly za následek, že děti jelo poměrně málo, to však nevadilo, naopak umožnilo, aby se pedagogický doprovod více věnoval žákům a méně jejich hlídání. Malý počet účastníků také někdy přiměl děti, které spolu během roku příliš nemluvíly, ke sblížení alespoň na výletě.

Kam jsme jeli? Nejmenší žáci (přípravka – 1 a 2 oddělení) vyrazili 2. 6. na odpoledne do archeoskanzenu ve Věstarech. Když přežili superdlouhou, asi pětasedmdesátiminutovou cestu, ocitli se před všestarskou cukrárnou. Posílnění zmrzlinou (a v případě žáka R. Č. modrým sprejem k obarvení jazyka) vstoupili do pravěku. Lépe řečeno do repliky sídliště pravěkých zemědělců zbudované metodou experimentální archeologie. Prolezení domů, pecí, těžní jámy, člnů, svatyně a spousty dalšího děti nijak nevyčerpalo. S nezníčitelnou energií se pustily do zkoušení dávných pracovních a uměleckořemeslných technik a nakonec i do „pravěké“ schovávané. Atmosféru pravěku děti nasály natolik, že když se šestiletý M. O. schoval omylem do mraveniště, setřepal ze sebe kousající hmyz a jako ostřílený pračlověk pouze suše oznámil svůj střet se zmíněnou útočnou zvěří. Následovala krátká návštěva kabinetu experimentální archeologie s „osaháním“ dalších předmětů, zvláště keramiky a cesta k čekajícím rodičům do Dobrušky.

Žáci ze třetího oddělení jeli 3. 6. na celý den na Adršpašsko. Cílem nebylo známé skalní město, ale mnohem méně navštěvovaný „Křížový vrch“, jehož skalní věže zdobí reliéfy ze 17. až 19. století. Pak jsme měli v plánu vylézt na sousední vrch, tentokrát zvaný „Kostelní“. Na něm se nalézají ruiny barokního chrámu. Malá komplikace nastala ráno. Na místě srazu se sešly pouze tři děti. Vyrazili jsme tedy ve skupince téměř rodinné. A to jsem ještě netušil, jak dobrodružně naladěné mám žáky. Prohlídka Křížového vrchu se nesla ve znamení neustálých žádostí dětí o horolezení. Dalšího adrenalinu se dožadovali pod Kostelním vrchem. Na lokalitu totiž nevede žádná cesta, musí se tam přes pastvinu. Ta byla oplocena a označena cedulemi „zákaz vstupu – na pastvě je plemenný býk“. Zrušení tohoto bodu programu přijali žáci s nechutí. Ani snad ne kvůli tomu, že neuvidí barokní ruinu, ale hlavně proto, že jejich pedagog odmítl přebíhání pastviny s býkem v zádech. Pozměnili jsme plán trasy a po kratším bloudění našli kopec „Lada“, kde jsme se věnovali kreslení a konečně i horolezení. Po dlouhých debatách se nám podařilo kompromisně určit skalní balvan dostatečně divoce vypadající, přitom vcelku bezpečný a ležící mimo hranice rezervace. Nečekaným výsledkem výletu byly dva objevy. Nejdřív jsme na polní cestě našli korunu z r. 1946 a pak se nám podařilo objevit skalnatou rokli, jejíž pískovcové útvary nejsou ani na mapě. Právem objevitelů ji naši třetáci nazvali „Zlatá rokle“. Zbytek času jsme pak věnovali několika příkladům barokního sochařství, stánku s občerstvením a projití základního prohlídkového okruhu Adršpašských skal. Bouřka, která nás strašila celý den, vypukla až cestou domů.

Nejstarší žáci, které učím, tedy čtvrté a páté oddělení, vyjeli 4. 6. brzy ráno směr ves Lípa. Odtud následoval poněkud bojový výstup na vrch Chlum, místo rozhodujícího střetnutí ve válce z r. 1866. Žáci vystoupali na zdejší rozhlednu a vyzkoušeli, jak dlouho poletí dolů čepice. Naštěstí se nesnažili zjistit, jak dlouho poletí dolů učitel. Následovala prohlídka muzea, pozůstatků zákopů, hromadných hrobů a pomníků. Tuhle část akce nám poněkud zkrátilo deštivé počasí. Doufám, že kromě poznatků o sochařství a vojenství 19. století si děti z chlumského bojiště přinesly i námět k zamýšlení. Následně nám náhoda postavila do cesty otevřený venkovský kostel v obci Chlum. Nečekaně jsme tak mohli obdivovat gotické a renesanční umělecké památky, kterou tato nenápadná stavba skrývá.

A také tam nepršelo :). Pokračovalo se „Úvozem mrtvých“ směr Všestary. Na rozdíl od vojáků z šestašedesátého roku jsme žádné ztráty nezaznamenali. V obci Všestary jsme si prohlédli archeoskanzen a nechali vydělat majitelku zdejší cukrárny. Úplně poslední zastávkou byla středověká obranná věž všestarského kostela a její portál, nádherná gotickorenesanční kamenická práce, dosud osazená původními železnými dveřmi.

Na závěr bych chtěl poděkovat Mgr. Bernacké a panu Kohoutkovi, kteří vypomohli s dohledem na děti, paní Čtvrtečkové za pomoc organizační a hlavně žákům. Ti vydrželi dlouhé cesty a rozmary počasí (vedro nebo deště) bez zlobení a některým školním výpravám, které potkávám, by mohli udělat výklad o slušném chování v dopravních prostředcích. Doufám, že příští rok zopakujeme poznávání uměleckých památek v terénu zase a třeba i častěji a při hojnějším počtu účastníků než letos.

Mgr. Jan Píží, učitel výtvarky na ZUŠ Dobruška

Ohlédnutí za školním rokem 2007/2008 v ZUŠ Dobruška

Od úspěšného listopadového koncertu v Praze u sv. Martina ve Zdi – přes taneční přehlídku Červený Kostelec 2008, kde získaly děti uč. Petry Felcmanové a K. Talavaškové 4 diplomy za choreografii – až po samostatný projekt Země dvou tváří, který se představil nejprve v Trutnově, Dobrušce a končil v červnu v Rychnově nad Kněžnou pod vedením Kateřiny Talavaškové, která spojila všechny ZUŠ z těchto měst v jeden celek.

V letošním roce se konaly soutěže ve smyčcových nástrojích, klavíru, akordeonu a kytáře. Pořádali jsme v březnu okresní kolo kytarové soutěže MŠMT, kterého se zúčastnili i žáci naší školy. Žáci učitelů Evy a F. Zimových získali:

1. místo s postupem

O.a kategorie

O.b kategorie

Kateřina Jechová

Pavla Kašparová

Kateřina Raisová

Anna Marie Čochnařová 3. místo

Olga Valentová 3. místo

I. kategorie Kateřina Voglová 2. místo

V krajské soutěži v dubnu v Hradci Králové získaly postupující žákyně tato ocenění:

Kateřina Jechová 2. místo

Pavla Kašparová 3. místo

Kateřina Raisová 2. místo

V okresním kole v Rychnově n. Kn. ve hře na klavír získaly žákyně učitelů A. Slánské a V. Jelínka:

Gabriela Svědíková 3. místo

Klára Hendrychová čestné uznání

V krajském kole akordeonů v Hořicích obdrželi žáci

paní uč. D. Štěpánové:

0. kategorie Jiří Tužil 1. místo s postupem

IV. kategorie Lukáš Koblása 2. místo

IX. kategorie Pavel Hofman 3. místo

V Teplicích v celostátním kole získal J. Tužil čestné

uznání. Z Nového Města nad Metují si žákyně paní uč.

Dagmar Prokopové a Anny Vrbové odvezly z krajské-

ho kola tyto ceny:

0. kategorie Jana Peterová 2. místo

Petra Jakicová 3. místo

VIII. kategorie Alena Peterová 1. místo violoncello

IV. kategorie Dagmar Peřinová 3. místo

VI. kategorie Barbora Fléglová čestné uznání

Jiří Tužil

**Všem žákům a učitelům děkujeme za obětavou a usilovnou práci
v tomto školním roce a přejeme všem příjemné prázdniny.**

Školy za školou – v Dobrušce počtvrté

Ve čtvrtek 22. května 2008 před 16. hodinou odpolední se ke Kulturnímu domu v Archlebových sadech v Dobrušce scházely řady dětí i dospělých, maminky s kočárky i babičky a dědové.

A co je sem přivedlo? Konal se zde již IV. ročník pořadu ŠKOLY ZA ŠKOLOU, pásma písniček a básniček doplněného tanečním vystoupením dětí a žáků všech Dobrušských mateřských a základních škol. Jedná se o již tradiční přehlídku všeho pěkného, čím se děti a jejich učitelé chtějí pochlubit nejen rodičům, ale i široké veřejnosti.

V letošním roce byl hlavním pořadatelem celé akce zdejší dům dětí a mládeže, celým programem nás provázela paní Mgr. Eva Pavlová, pracovnice domu dětí, která nejen vtipně uváděla jednotlivá vystoupení, ale dokázala potlačit i trému některých účinkujících. Jako první vystoupili žáci ze ZŠ Pulická, potom zazpívaly a zatančily dětičky z obou mateřských škol. Po nich zarecitovali zástupci dramatického oboru základní umělecké školy. Pak již jeviště patřilo žákům ZŠ Opočenská, následovala vystoupení žáků ZŠ Františka Kupky a závěr patřil tanečnímu kroužku domu dětí a mládeže. Kdo z návštěvníků vydržel sledovat celý program, jistě se nenudil a těžko říct, kdo byl nejlepší. Všichni účinkující podali velice pěkný výkon a my jim všem i jejich učitelům a učitelkám upřímně děkujeme.

Ve vstupní hale kulturního domu byla instalovaná výstava výrobků kroužku „Loutkové radosti“ DDM a sál byl vyzdoben výtvarnými pracemi žáků ZŠ Opočenská. A co říci závěrem? Ještě jednou děkujeme za příjemně strávený podvečer a těšíme se na příští rok.

Ludmila Mičková, pracovnice odboru školství

Z činnosti dobrušského domu dětí a mládeže

Dům dětí a mládeže na závěr školního roku připravil vskutku pestrnou nabídku akcí:

- V sobotu 17. května proběhl v kulturním domě již 15. ročník přehlídky dětských tanečních skupin **DOBRUŠSKÉ SLUNÍČKO**, kterého se účastnilo více než 400 dětských tanečníků.
- Ve čtvrtek 22. května DDM organizačně zajistil konání přehlídky **ŠKOLY ZA ŠKOLOU**. Žáci všech dobrušských mateřských a základních škol a školských zařízení zde předvedli vystoupení, která si během školního roku nacvičili se svými učiteli.
- V sobotu 31. května proběhl na táborové základně v Mělčanech tradiční **POHÁDKOVÝ LES**. Potěšilo nás, že za možná až příliš letního počasí a při nabídce spousty dalších akcí, konaných na oslavu Dne dětí, na trasu vyrazilo celkem 168 dětí. Každé z nich doprovodil minimálně jeden dospělý, takže na pohádkové trase bylo opravdu veselo.
- V pátek 6. června byla v maďarském družebním městě Ábrahámhegy instalována druhá výstava prací členek dobrušského klubu **PATCHWORK**, který v DDM s úspěchem pokračuje již 7. rokem. Maďarští návštěvníci mohou zhlédnout celkem 230 prací šikovných dobrušských patchworkářek.
- Na pátek 20. června byl připraven v DDM první ročník akce s názvem **DOBRUŠSKÝ TROJLÍSTEK**. Během odpoledne mohli rodiče malých dětí dostat informace o tom, kam v Dobrušce s dětmi zajít, pokud chtějí aktivně strávit společné chvíle. Všechny zúčastněné subjekty, M-klub při DDM a mateřská centra HASTRMÁNEK a HLÁSEK, si zároveň připravily pro děti spoustu zajímavých činností, her a soutěží.

Ani o prázdninách nebudeme v DDM zahálet. Pro tvořivé a šikovné děti je připraven první prázdninový týden s názvem **V DOMĚ DĚTÍ POSPOLU ZAPOMENEM NA ŠKOLU**. V tomto týdnu budou děti pracovat s pedigem, barvami na látku, slupovacími barvami na sklo atd. Zhotovené výrobky jim mohou posloužit jako pěkné dárky nebo jako doplněk při vyzdobení dětského pokoje.

Na přelomu července a srpna proběhne také **PŘÍMĚSTSKÝ TÁBOR** na táborové základně v Mělčanech, kterého se zúčastní v každém týdnu cca 40 dětí mladšího školního věku.

za DDM Mgr. Eva Pavlová

Olympiáda pro nejmenší

Děti z MŠ Komenského v Dobrušce se zúčastnily Olympiády pro nejmenší. Soupeřily ve vybraných atletických disciplínách – ve skoku do dálky, v běhu na čas na 20 m a v hodu míčkem. Závodu se zúčastnila smíšená družstva předškolních dětí z obou budov mateřských škol. Děti dosáhly velmi pěkných výsledků, ale nejdůležitější bylo poměřit a vyzkoušet si svou zdatnost se svými vrstevníky. Radost z vítězství nakonec patřila jednoznačně chlapcům. Věříme, že o našich malých sportovcích uslyšíme i v budoucnu. Děkujeme panu řediteli ZŠ Fr. Kupky za to, že jsme mohli olympiádu uskutečnit na jejich školním hřišti.

Výsledková tabulka:

Skok do dálky

1. Patrik Pohl	220 cm
2. Luboš Mazák	206 cm
3. Patrik Hajdúch	202 cm

Hod míčkem

1. Benjamin Bohuňovský	20 m
2. Martin Pago	12,25 m
3. Matouš Hanousek	11,65 m

Běh na 20 m

1. Matěj Pultar	4.13 s
2. Martin Pago	4.34 s
3. Patrik Hajdúch	4.40 s

17. květen na křovickém hřišti

Okrskové cvičení

V letošním roce se stalo SDH Křovice pořadatelem okrskového cvičení jednotek sborů dobrovolných hasičů. Každoroční prověrky se zúčastnilo 13 sborů, z toho 3 sbory postavily 2 družstva. Za Křovice a Skalku se předvedla i družstva žen. Požární útok probíhal klasickým způsobem – hadice se rozkuluje, nasává se pomocí vývěvy – i přesto některá družstva předvedla opravdu rychlý a kvalitní výkon. Nejlépe se zadařilo družstvu z Čánky. Jejich dosažený čas 40 sekund je opravdu úctyhodný. Domácím družstvům se moc nedařilo, problémy při nasávání vody vedly k časům 1,28 minuty pro ženy a 1,33 minuty u mužů. Obě družstva se tak umístila na chvostu startovního pole. Doufejme, že příští rok dopadne o poznání lépe.

Veřejné sportovní odpoledne s hasičskou tematikou

K uspořádání této akce náš sbor vedla snaha udělat něco k přilákání více dětí k „hasičině“ a zvětšit tak řady kolektivu mladých hasičů v Křovicích. Pro děti jsme připravili ukázkou práce našich mladých členů a několik stanovišť, na kterých si mohly vyzkoušet, co všechno se mladí hasiči učí. Jak již bývá tradiční, děti nejvíce zajímá vše, kde se používá voda, takže v obležení byly hlavně džberové stříkačky. I přes prvotní nepřízeň počasí se přišlo podívat okolo 30 dětí. Zda odpoledne splnilo svůj účel, ukáže až čas. Ale již dnes můžeme být spokojeni, alespoň proto, že se nám akce vcelku vydařila a děti se snad dobře bavily.

Václav a Věra Andršovi, SDH Křovice, foto Petr Kolář

Pozvánka

Dne 23. srpna 2008 se na křovickém hřišti bude konat již

5. ročník hasičského klání a dětský den.

Letošní ročník se bude nést v duchu **oslav 130 let založení sboru dobrovolných hasičů v Křovicích**. Návštěvníci se mohou těšit na soutěž v požárním útoku, ukázky staré i novodobé hasičské techniky, pro děti je připraveno spousta soutěží a chybět nebude ani bohaté občerstvení. Srdečně vás zvou hasiči z Křovic.

Rybník Broumar

Musíme se vrátit o 406 let zpátky, kdy na zdejším rozestavěném zámku žil Jan Rudolf Trčka z Lipy se svojí ženou Magdalenou, roz. Lobkovicovou. Byl to podnikavý pán, který rozšiřoval majetek přikupováním dalších vesnic. V té době protékal Opočnem Ještětický potok pramenící u Ještětic v Cisařské studánce, kde byl silný artéský pramen. Dále voda pokračovala k Hrošce, mezi Hroškou a Podchlumím byly dva rybníky panů Ostrovských, přítok Hrošského potoka posílil vody, které pokračovaly přes Podchlumí, Semechnice do Opočna. Protékaly pod zámkem a napájely rybníky, které se táhly až po České Meziříčí. Právě v té době – 1598, bylo oznámeno knížeti pánu, že dva z těchto rybníků se musí rušit. To ho přivedlo na myšlenku, aby založil další rybník blíže svému zámku – nedá se říci k městečku, protože v té době se za hradbami tísnilo jen 27 domů. Byl mu doporučen pražský měšťan Jan Brunar, který měl již jisté zkušenosti se stavbou rybníků. Ke všemu byl kdysi zdejším občanem, vlastnil jeden z těch 27 domů. Nic nestálo v cestě, aby pan Brunar plánoval a robotníci naváželi hráz. Přesto ale budování rybníku trvalo 8 let. Ale už roku 1606 je v zemských knihách napsán jako Braunare teich Opočno. Ale ani kníže pán nemešká, a protože zámek dokončuje, dává navážet na severní části zámku na svah a začíná stavět letohrádek, který spojuje se zámkem, a na další části zakládá květinovou zahradu. V té době je již rybník napuštěn s rozlohou 76 ha, jeho vodní plocha je ve výšce 280 m nad mořem, průměrná roční teplota vody je 8 stupňů. Podloží je slatinná rašelina. Voda je obsahuje chlorid, síran a uhličitán a hlavně různé vodní organismy – sitnice, nálevníky, bičíkovce a buchanky. Na začátku zde žily jen tři druhy ryb – kapři, štiky a líni. Rybník se lovil po dvou letech a po osmém roce byl vypuštěn a po dva roky obhospodařován jako zemědělská půda. Byl zorán, bylo zaseto obilí a ty dva roky byl v nečinnosti. Říkalo se tomu letnění. Našly se zápisy o výnosech, jednalo se o 60 tun kaprů a zhruba polovičku ostatních druhů ryb. V okolí rybníka se sklízelo rákosí. Čas běžel, vláda knížete pána Trčky se blížila ke konci a on v roce 1633 předává žezlo synu Adamu Erdmanu Trčkoví, který si ale také bohužel dlouho vlády neužil. Byla to těžká doba – pobělohorská, v roce 1634 přišel v Chebu s Valdštejnem o život. Jeho tři dcery dědictví převzít nesměly a na zdejší zámek byl dosazen tehdejší maršál Jeroným Colloredo z Vallsee se svým bratrem Rudolfem. Začali hospodařit na zámku a dále rozšiřovat panství, i když v té době rybník Broumar prosperoval, přeci jenom po letněních bylo napouštění zdlouhavé. Příčina byla zjevná. Ještětický potok ztrácel vodu, protože na jeho prameni postavili lázně, zjistilo se, že voda má léčivé účinky. Colloredové začali jednat s Vostrovskými na Skalce, kde protékal katastrem Zlatý potok a už se uvažovalo o spojení těch dvou potoků. Jenomže Jiří Vostrovský nechtěl o této akci slyšet. Po jeho smrti 1648 jeho manželka Anna Vostrovská na jednání přistoupila a kanál z Chábor do Podchlumí byl robotníky vykopán. Vody bylo dosti, dokonce se vyřešila situace s plavením dříví k pile. Dříve se plavilo po Zlatém potoce ze Sedloňova do Mělčan k Čížkovu mlýnu, kde je nyní parkoviště před Dobrušskými strojírnami. Tam se skladovalo a odtud se vozilo na zámek, kde s ním topili například v pivovaru, ale také se prodávalo

do Kutné Hory na výdřevu do dolů. A teď už bylo možné plavit dříví až do Legonu do Opočna. Začal dlouholetý spor pánů z Opočna s Dobruškou. Tím, že tam postavili kanál, museli pochopitelně postavit i splav na Zlatém potoce, a protože ten splav postavili tak, aby vyhovoval hlavně pánům z Opočna a při letních teplotách voda tekla ve stejném množství, tak do Dobrušky netekla žádná voda. Vyhrávali páni z Opočna. Spojením Zlatého potoka s Ještětickým rybníkářství dostalo ten nejlepší punc. Počet obyvatel se v městečku Opočně zvýšil. Dokonce v roce 1652 už tam bylo hlášeno 54 domů. Jak to vypadalo kolem Broumaru v době nejvyššího rozkvětu rybníkářství? Začneme od západu – na výtoku z Broumaru byl postaven malý mlýn s pilou, vedle pazderna, za ní hříběcí dvůr, dál k lomu byly panské chlěvy hovězího dobytka. Dále byla panská cihelna a těžila se tam cihlářská a hrnčířská hlina. Směrem na severovýchod se rozkládal velký třešňový sad, kterému se říkalo Pustina a pojmenování zůstalo dosud. Dále pokračoval Vaňátův důl a ten byl známý tím, že se tam v 17. – 18. století pochovávali sebevrazi a později už jen uhynulá zvířata. Pak se proslavil Vaňátův důl v roce 1847 – odtamtud byl navážen ostrůvek, který je uprostřed Broumaru. A když půjdeme dál na jihovýchod, tam začínají broumarské slatiny. Mají rozlohu 1,7 ha a jsou známy tím, že už od roku 1984 jsou přírodní rezervací, ornitologové tam napočítali 14 druhů ptactva, které zde hnízdí, a botanici 240 druhů bahenních rostlin a květeny, z toho 7 druhů je tak vzácných, že se vyskytují jen v 5 místech republiky a jsou přísně chráněny. Pak bychom se mohli vrátit podél kanálu zpátky a dostali bychom se do dnešní doby. Dal jsem si schůzku se zdejším správcem a ten mě pro nedostatek času pozval na ráno v 6.30 hodin. Zvěděl jsem od něho, že letnění se už dávno neprovádí, říká se tomu teď zimování, provádí se po 7 letech – jednu zimu se nechá rybník vymrznout. Dnešní výnosy jsou srovnatelné s těmi historickými.

Miroslav Čuda

Jak ubývají, jak přibývají

Kdysi jsem se přihlásil do výzkumného programu, který se jmenuje Jednotný program sčítání ptáků (JPSP). Na tomto programu se podílí řada ornitologů z celé ČR. Výsledky tohoto výzkumu jsou jedním z několika zdrojů informací, podle kterých odborníci určují početnost jednotlivých ptačích druhů žijících v naší zemi. Tímto způsobem se u ptáků rovněž určuje jejich populační trend (stoupající, klesající nebo stabilní).

Dle metodických pokynů, které jsem od zadavatele výzkumu obdržel, jsem si musel nejdříve postavit tak zvaný sčítací transekt. Je to linie, která se skládá z 20 sčítacích bodů, od sebe 300 metrů vzdálených. Na každém sčítacím bodě se sčítají ptáci vidění a slyšení po dobu přesně 5 minut a také se rozlišuje jejich vzdálenost do 100 metrů a nad 100 metrů. Při prvním sčítání se do protokolu ještě zaznamenává popis biotopu u jednotlivých sčítacích bodů (jaké je procentuální zastoupení lesa jehličnatého, listnatého, polí, luk, zástavby atd. atd.). Později ještě přišel požadavek každý sčítací bod doplnit zeměpisnými údaji získanými pomocí přístroje GPS. V současné době se upouští od zasílání klasických formulářů, ale získané údaje se přednostně zasílají elektronickou

poštou. Poloha všech vyznačených sčítacích bodů se nesmí v následujících letech měnit! Sčítat se začíná ráno v 5 hodin a sčítání trvá okolo 3 hodin. V minulosti se provádělo jedno sčítání za rok – v květnu, od roku 2005 ještě další v červnu.

Můj transekt vede hlavně intravilánem města a jeho periferií. První sčítací bod je vytyčen u branky před mým obydlim a poslední u brány objektu síla. Transekt vede Opočenskou ulicí, poté odbočuje do Mělčan, zahýbá na Trojici a pokračuje po obchvatu. Na rohu zahrádkářské kolonie odbočuje vpravo polní cestou k bývalé truhlárně, následně cestou okolo vodní strouhy a garáží k průmyslové škole. Transekt poté míří do městského parku, prochází Nádražní ulicí a nedaleko firmy Matrix přetíná železniční trať a přes most míří k poslednímu sčítacímu bodu u již zmíněného síla.

První sčítání jsem prováděl v roce 1998 a každým rokem v této činnosti pokračuji. Protože jsem si každý protokol okopíroval a archivoval, mohu proto porovnávat populační dynamiku všech ptáků, kteří v okolí Dobrušky žijí. Nechci čtenáře unavovat množstvím suchých a pro mnohé nezajímavých statistických údajů, které jsem takto získal. Jen bych se pro zajímavost rád pozastavil u několika sčítacích bodů a porovnal početnost některých druhů ptáků v době zhruba před deseti lety a nyní.

Například jeden ze sčítacích bodů mám u průmyslové školy. V roce 1999 jsem tam napočítal 12 ex. jiříčky obecné (a na celé linii celkem 15 ex.) a letos jen 2! Podobné to je s vlaštovkou obecnou. Nejvíce jsem jich pozoroval a nejčastěji jsem se s nimi setkával v Mělčanech, kde mám 2 sčítací body. Letos jsem tam viděl jen jednu (druhou nad prvním sčítacím bodem). V roce 1999 jsem jich na celé linii napočítal celkem 11 ex., letos tedy jenom 2 ex! Rorýs obecný byl u nás nejpočetnější v letech 2002 a 2003, vždy po 11 ex. na celé linii a letos jen 4 ex. Pokud jde o vrabce domácího, v roce 1998 jsem jich na celé trase napočítal 27 ex. a letos jen 12! U hrdličky zahradní početnost také klesla. V roce 1998 jsem jich napočítal 29 ex. a letos už jen 9! I nedávno zcela hojných pěnkav obecných je také méně. V roce 1998 jsem napočítal 22 ex. a letos polovičku – 11 ex. Dlouhodobě také klesají početní stavy skřivana polního. Jeho hlavní „výskyt“ v blízkosti transektu bývá na polích v okolí Mělčan a Trojice. Jenže vše je velmi závislé na tom, co se na těchto polích momentálně pěstuje. Například v řepce olejce či ozimech skřivan polní nehnízdí!

Jako nejstabilnější se jeví např. populace kosa černého, zvonka zeleného, rehka domácího, pěnice černohlavé, budnička menšího, červenky obecné, poštolky obecné, káněte lesního, sykor koňadry a modřinky. Kolísavou početnost jsem zaznamenal např. u konipasa bílého, tuhýka obecného, žluny zelené či hýla obecného. Stoupající trend má např. populace pěnice pokřovní, žluvy hajní, vrabce polního, holuba hřivnáče, volavky popelavé, sojky obecné a straky obecné. Některé druhy okolo sčítacích bodů prolétají náhodně. Např. někteří dravci, volavky, racci. Jako zajímavost bych chtěl uvést labuť velkou. Přestože transekt nevede okolo žádného rybníka, tak jsem jich během všech sčítání napočítal na přeletu celkem 25 ex.! Rád tyto elegantní, ušlechtilé a majestátní ptáky pozoruji. Podle současných prognóz mají v příštích desetiletích naši zemi opustit a navrátit se do své původní vlasti – do severní Evropy! Jejich mizení z naší přírody však již před několika lety začalo. V minulosti labutě velké hnízdily na každém rybníku v okolí a letos registruji hnízdicí pár pouze na Podchlumském rybníku a další pár na lesním rybníce v Halíně.

Je samozřejmé, že druhová skladba a početnost ptáků je závislá na tom, jakým prostředím transekt vede. Já jsem si z pohodlnosti vybral „městský“ typ transektu.

Tady nejde ani o to, aby byl vždy nalezen co největší počet druhů a co největší počet jedinců. I s těmi druhy, které ubývají, se můžeme za určitých okolností setkat ve větším množství. Zejména tam, kde mají potravní nabídku (např. vlaštovky a jiřičky nad polem, polním hnojištěm či loukou, kde se právě rojí hmyz). Takováto informace je však pro tento druh výzkumu nepoužitelná, protože nikdo nemůže vědět a tudíž také doložit, z jak velkého teritoria se tam pozorovani ptáci slétli. Význam výzkumu JPSP tkví v tom, že se ptáci dlouhodobě sčítají vždy na stejném místě, ve stejný čas a podle stejné metodiky. Jen tak lze objektivně podchytit všechny změny populační dynamiky ptáků, které od konce minulého století v naší přírodě nastávají.

V. V.

Chraňme přírodu a její krásu

Každému, kdo má rád přírodu, při pohledu na zlámaný smrček nebo ulomenou větev v lese musí být z toho smutno. Velikou lítost v člověku zanechává pohled na zpustošené lesy, které za sebou zanechává vichřice. Po takovém živlu jsou škody vždy obrovské a těžko se odstraňují. Lesy řidnou, i když se každoročně zasadí statisíce nových stromků. Při pomýšlení, jakou dlouhou dobu musí strom růst, mělo by být každému člověku přikázáno, aby se stal trvalým a důsledným ochráncem přírody, aby péče o zeleň se stala součástí jeho života. Když budou lesy ubývat, ochuraví i lidé. Lesní kalamity sice vedou k různým opatřením na ochranu lesů, ale stále ještě ne všichni lidé pochopili, že je zapotřebí chránit každý stromek, který, kdekoliv zasadíme, vyroste. S lidskou krutostí se však často setkávám při vycházce. Je hrozná podívaná na to, co všechno lidé dovedou v lese poničit při vyhledávání hub nebo při stahování dřeva na táboráky, při sbírání borůvek. Srdce zabolí při pohledu na pahýly uříznutých stromů, na díry v zemi po vytrhnutí malých smrčků.

Z přírodního bohatství bychom měli brát jen tolik, kolik jsme schopni do něho vrátit. V tomto směru by se měli chovat i mnozí chataři a chalupáři, vodáci, turisté. Nebudme k přírodě tolik zlí a krutí. Neničme její krásu. Krása krajiny je obrazem lidí, kteří v ní pobývají. Ten, kdo má přírodu rád, nekrade a neničí její krásu, ale chrání ji, udržuje a opatruje. Krajinu neprocházím podle turistických značek, ale jako malíř jsem veden očima svého srdce, abych byl co nejbližší k zemi a vycítil její dech. Mým rodným krajem bylo podhůří Kačenčíných hor. Nyní obdivuji krajinu v Lužických horách a na vycházky se nejraději vydávám, když vzduch je prosycený vůněmi květů a pryskyřicemi a prohřátý slunečními paprsky. Svě dojmy zachycuji do skicáku. Příroda je krásná všude, je vložena i do drobných a prostých motivů, do tajemství kamenů, hlín, trav, do míz kmenů, je v pestrosti tvarů a barev rostlin a květů. Aby příroda člověku se stala blízká, musí se k ní sklonit, přivonět. Teprve potom člověk může prožívat a vychutnávat tiché radosti a rozkoše, a to každý, kdo s ní najde vřelý vztah a neničí ji.

Josef Poláček, grafik - výtvarník

Firma se inspihuje historií podnikání

Stručnou historii podnikání v Dobrušce představuje nová publikace, která vznikla při příležitosti 15 let existence společnosti Servisbal Obaly. Publikaci zpracoval kolektiv pracovníků společnosti ve spolupráci s historikem Josefem Ptáčkem.

Josef Ptáček v ní připravil medailonky z různých oblastí dobrušského podnikání, jeho významných osobností a firem působících v letech 1870 – 1948. Kniha ale originálním pojetím spojuje tradici dobrušského podnikání s patnáctiletou historií firmy. „Snažili jsme se propojit historii prvorepublikového podnikání v Dobrušce se současností. Vytvořili jsem tím knížku, která ukazuje také kapitoly z historie Dobrušky, místa dřívějších podnikatelů. Našli jsme v té historii spoustu myšlenek, poučení a hodnot, které jsou platné i dnes,“ vysvětluje ředitel společnosti Servisbal Obaly Ladislav Horčíčka.

Společnost se hlásí k odkazu kartonážní výroby Josefa Kosaře, který provozoval v Dobrušce továrnu na kartonáže a další papírové výrobky. Firmu založil již v roce 1908 a vedl ji později v moderní továrně až do roku 1948. Byl také veřejně činný. „Měl jsem tu čest, že jsem mohl čerpat z tradice jeho firmy a navázat tím na zdejší historii podnikání,“ říká Ladislav Horčíčka.

Sponzorování Servisbalu umožňuje také různé aktivity v regionu. Například existenci projektu „Rodný kraj Františka Kupky“. Firma tak navazuje na starostu, podnikatele a mecenáše Františka Kupky Josefa Archleba. „Nevidí pouze svůj zisk a rozmnožují tradici, kterou postupně vybudovali naši předchůdci, a to je následovatelné. Proto jsem s nimi spolupracoval a vznikla po společných úvahách tato publikace,“ říká historik Josef Ptáček.

V minulosti i dnes sbírají dobrušské výrobky řadu ocenění kvality. Vystavovány jsou na veletrzích a soutěžích a reprezentují nejen sebe samé a své firmy, ale i město, odkud pocházejí. „Historie někdy inspihuje a někdy také poučí,“ miní Josef Ptáček. Společnost Servisbal navazuje i na tradici mechanické tkalcovny a zasilatelského domu Josefa Hartvicha. Dnes se firma totiž věnuje balení průmyslových výrobků a výrobě jejich obalů.

Dříve jako dnes existovala i řada ochranných známek. Obchodní značku „Dobruška“ pro medovinu a ovocné mošty používal Jaroslav Šaroun. Firma Servisbal dnes disponuje ochrannou známkou Kartofix. Stejně jako rozvinula své podnikání po roce 1895 výrobou výkonných čistících mlátíček firma Šeda, dnes by se společnost neobešla bez moderního strojního vybavení, které ji pomáhá v kvalitnějším zpracování výrobků a v dobrém servisu pro zákazníky. „Začínali jsme jen u jednoho psacího stolu a měli pouze velké sny. Ty se podařilo za těch patnáct let realizovat. Dnes máme vlastní areál, moderní technologie, máme na šedesát spolupracovníků, spolehlivé dodavatele i skvělé zákazníky,“ vypráví Ladislav Horčíčka o malé, ale dynamicky se rozvíjející firmě s perspektivní budoucností. Ta je aktivním členem mezinárodní obalové a logistické asociace PackSynergy a díky tomu má možnost oborové spolupráce a dalšího rozvoje a kvality služeb. Jméno Dobrušky se tak dostává do světa stej-

ně, jako když se zahraničím toulal na zkušenou po vyučení kronikář, písmák a naivní malíř Alois Beer.

Publikace „15 let společnosti Servisbal Obaly 1993 – 2008 a stručná historie podnikání v Dobrušce 1870 – 1948“ si rozhodně zaslouží pro nevidané pojetí pozornost. Mnohé další firmy by se hodnotami, které firma vyznává, mohly dnes dokonce inspirovat. Celé své poučení a návaznost na bohatou historii dobrušského podnikání společnost završila reklamní plechovou cedulí malovanou ve starém stylu. „Ta vlastně jakoby reflektuje na ta krásná dvacátá léta, na ten retro styl a prostředí první republiky,“ dodal Ladislav Horčíčka.

Pavel Bednář

Zleva: vedoucí marketingu společnosti Servisbal Obaly Jiří Štěpán, ředitel společnosti Ladislav Horčíčka, historik Josef Ptáček a ředitel Českého rozhlasu Pardubice Martin Kolovratník

VÝSLEDKOVÁ LISTINA

XXVII. ročníku Přespolního běhu areálem zdraví Chábory s náborovým závodem pro všechny generace „BUĎ FIT!“ („sport pro všechny“) o putovní pohár Sboru dobrovolných hasičů Chábory ze dne 8. června 2008, který je součástí 20. ročníku Velké ceny východních Čech v bězích a konal se za finanční podpory Královéhradeckého kraje.

Kategorie MUŽI „A“ 34 let a mladší – 10 000 metrů				min.
1. Janota Milan	1985	TJ Maraton stav Úpice		37:31:00
2. Jan Chlubna	1984	TJ Nové Město n. Moravě		40:19:75
3. Krunčík Pavel	1985	SKI Skuhrov n. Bělou		41:23:2
4. Nechvíl Petr	1991	AC Choceň		41:32:4
5. Mocek Tomáš	1979	Hvězda SKP		43:36:6
6. Janda Milan	1980	KOB Dobruška		44:21:06
7. Nechvíl Lukáš	1983	AC Choceň		46:25:1
8. Kapl Tomáš	1991	Rychnov nad Kněžnou		49:10:58
9. Štefek Richard	1974	Solnice		52:50:7

Kategorie MUŽI „B“ 35 – 44 let – 10 000 metrů				
1. Vitek Miroslav	1972	Jiskra Ústí n. O.		37:02
2. Ožana Václav	1964	TJ Nové Město n. M.		37:47:26
3. Chmelík Josef	1973	Atletika Polička		38:24:83
4. Bielčík Petr	1971	Lichkov		41:03:30
5. Vašíček Martin	1971	Úpice		44:03

6. Šimonek Pavel	1966	Hvězda Pardubice	46:01:7
7. Miček František	1971	STS Chvojkovice Brod	48:49
8. Smola Jan	1967	KRB Chrudim	47:56:5
9. Jarkovský Pavel	1964	SDH Provoz	49:33:5
10. Kapl Libor	1968	Rychnov n. Kn.	51:27:7
11. Krátký Josef	1965	KPBKÚ Mělník	1:02:12

Kategorie MUŽI „C“ 45 – 54 let – 10 000 metrů

1. Ženčák Jaroslav	1961	TJ Šumperk	37:22:13
2. Siegel Josef	1958	AC-Choceň	38:07:85
3. Čechal Jaroslav	1961	TS Letohrad	40:34:69
4. Šubert Petr	1962	LTC Hradec Králové	40:36:96
5. Horník Aleš	1961	Dvůr Králové	40:41:15
6. Klimeš Jiří	1961	AC Náchod	41:46:08
7. Vanta Josef	1962	TC Dobruška	42:07:1
8. Zelený Luděk	1961	AC Náchod	43:08:01
9. Flegl Bohumil	1960	SKIBOB CLUB Dobruška	43:44:2
10. Krejčí Stanislav	1963	A.S.P.V. Těchotín	43:49:1
11. Bláha Milan	1957	AC Křovice	44:12
12. Brožek Radmil	1954	KRB Chrudim	44:13
13. Nečas Josef	1958	Maratonstav Úpice	44:28:06
14. Dvořák Ladislav	1962	Bald Ostrava	46:52:03
15. Hynek Petr	1963	SK Nové Město n. M.	47:37:46
16. Králíček Aleš	1960	Hasiči Kramolna NTC	49:49:3
17. Sedlák Jiří	1958	Přelouč	50:32:4

Kategorie MUŽI „D“ 55 – 64 let – 10 000 metrů

1. Krsek Miroslav	1949	ESAB Vamberk	42:00:1
2. Smitka Ladislav	1952	Mělník	42:36:9
3. Javůrek Jiří	1948	Jiskra Horní Maršov	43:06:02
4. Bříza Vladimír	1951	KRB Chrudim	44:04
5. Chocholouš Dalibor	1946	Dubina Pardubice	50:01
6. Linhart Miloš	1944	AC Náchod	1.04:27:1

Kategorie MUŽI „E“ 65 – 74 let – 10 000 metrů

1. Libra Jiří	1937	LBC Nové Město nad Metují	46:42:02
2. Jelínek Matěj	1942	Hvězda SKP Pardubice	50:49:4
3. Bielčík Jindřich	1940	Lichkov	51:43:9
4. Sedláček František	1940	Sokol Rychnov n. Kn.	51:55:1
5. Marek František	1941	SK Hronov	52:02:6
6. Jarkovský Oldřich	1934	TJ Mostek	55:37:04
7. Vorel Milan	1940	Slatiňany	57:06:1
8. Bradáč Alois	1940	Orel Žďár	59:00:00
9. Culka Václav	1935	Liga 100	1.02:15

Kategorie MUŽI „F“ 75 a více let – 10 000m

1. Kadlec Jaroslav	1930	LCT Hradec Králové	1.13:29:2
2. Soukup Jiří	1927	Liga 100 Hradec Králové	1.22:54:72

Kategorie ŽENY do 34 let – 3 330 metrů

1. Kozáková Denisa	1979	Hvězda Pardubice	14:14:06
--------------------	------	------------------	----------

2. Hlaváčková Kateřina	1982	Heřmanův Městec	18:13:48
Kategorie ŽENY 35 - 44 let - 3 330 metrů			
1. Siegelová Magda	1965	AC Choceň	17:20:46
Kategorie ŽENY 45 - 54 let - 3 330 metrů			
1. Kovářičková Pavla	1955	Barnex Sport Brno	15:57:08
2. Vacková Hana	1956	SK Hronov	16:33
Kategorie ŽENY nad 55 let - 3 330 metrů			
1. Chlupatá Jana	1950	SAZBO	17:50:17
2. Jelínková Magda	1945	Hvězda Pardubice	20:33:42
3. Půlpánová Zdeňka	1943	KRB Chrudim	22:17:28
Kategorie Juniorky do 19 let - 3 330 metrů			
1. Králičková Lenka	1989	Hasiči Kramolna NTC	23:20:50
Kategorie „BUĎ FIT!“ ženy bez rozdílu věku - 3 330 metrů			
1. Kaplová Lucie	1995	Rychnov nad Kněžnou	28:22:12
Kategorie „BUĎ FIT!“ muži bez rozdílu věku - 3 330 metrů			
1. Dunka Jan	1993	DDŠ Horní Maršov	20:14:51

Celkem se prezentovalo 65 závodnic a závodníků, všichni závod dokončili.

POČASÍ: polojasno, mírný jihozápadní vítr, teplota vzduchu době startu +17°C, po skončení závodu +22°C.

Putovní pohár pro absolutního vítěze kategorie MUŽI - 10 000 metrů získal pro následující rok 2008/9 Miroslav VÍTEK, JISKRA Ústí nad Orlicí, časem 37:02 min.

XXVIII. ročník Přespolního běhu areálem zdraví Chábory se uskuteční v neděli dne 14. června 2009.

Ředitel závodu: JUDr. Jaroslav Svědík

Klub futsalu F.C. Santus Dobruška

zve všechny přátele tohoto sportu na 19. ročník tradičního turnaje o

Dobrušský pohár

**ve dnech 19. a 20. července 2008
na Městském stadionu v Dobrušce**

Začátek po oba dny v 7.30 hodin zápasy ve skupinách.

Finálová část v neděli odpoledne.

Předpokládá se účast asi 50 týmů z celé republiky.

Občerstvení je zajištěno v širokém rozsahu.

V sobotu večer proběhne LETNÍ DISKOTÉKA.

Srdečně vás ještě jednou zvou pořadatelé.

V měsíci červenci 2008**Co, kdy, kde, kam – tipy pro vás****i**

Veškeré informace o programech a plánovaných akcích v Dobrušce získáte v Informačním centru, nám. F. L. Věka, tel. 494 629 581 a najdete je na internetové adrese: <http://www.mestodobruska.cz/akce.php>, kulturní a sportovní akce.

M**Městské muzeum** (tel. 494 629 668)

- **Domek F. L. Věka** (obytná světnice, kupecký krám a muzejní expozice) je v červenci otevřen denně mimo pondělí od 9 do 17 hodin.
- **Radniční věž** (výstavky Malé dějiny města Dobrušky a Hrdelní právo, výstup na ochoz věže) je přístupná denně mimo pondělí od 10 do 17 hodin. Jindy na předchozí objednání u paní Štěpánové, Pulická 183, tel. 494 621 702.
- **Stálou muzejní expozici Židé v dějinách Dobrušky včetně rituální očištné lázně mikve** na Šubertově náměstí čp. 45 je v červenci možné zhlédnout denně mimo pondělí od 9 do 17 hodin.
- **Výstava Obrázky na skle Janky Schmidtové a vypalované obrazy Ladislava Šulce** je v červenci otevřena denně mimo pondělí od 9 do 17 hodin ve výstavní síni na Šubertově náměstí.

Městská knihovna (tel. 494 629 585, fax a záznamník 494 629 586, mobil 607 834 738)

Podrobnější program a prezentace jednotlivých akcí uvnitř tohoto čísla zpravodaje.

- upozornění na změny v provozní době během prázdninových měsíců, tj. v červenci a srpnu 2008:

Oddělení pro dospělé:

pondělí, středa a čtvrtek 8.30 – 12.00 a 13.00 - 17.30 hodin

Oddělení pro děti:

středa a pátek 9.00 – 12.00 hodin

- Vysílání kabelové televize – ve foyer knihovny v půjčovných hodinách
- výstava ve foyer knihovny po celý červenec:
výstava obrazů, kreseb, grafiky a plastik Karla Martince **OHLÉDNUTÍ**
- prázdninová soutěž pro děti: dětské oddělení knihovny v Dobrušce vyhlašuje II. ročník prázdninové soutěže pro malé čtenáře s názvem **VELKÉ LETNÍ PUTOVÁNÍ aneb Z KNIHOVNY DO KNIHOVNY**

Lapidárium MÚ (Dobruška, nám. F. L. Věka 11, tel. 494 621 101)

- do 21. července v otevíracích hodinách městského úřadu:
Stokinger László: BALATONSKÉ MOTIVY (Rozjímání)
olejomalby
- od 22. července do konce měsíce v otevíracích hodinách městského úřadu:
10. výročí povodně v Dobrušce a okolí
výstava fotografií a dokumentů (vernisáž výstavy proběhne 22. července v 17 hodin)

Dům dětí a mládeže (Dobruška, Domašínská 363, tel.: 494 621 505, dumdeti@dka.cz)

Přihlášky a více informací na tel. 494 621 505 nebo osobně v DDM.

- první prázdninový týden: **V DOMĚ DĚTÍ POSPOLU ZAPOMENEM NA ŠKOLU**
děti budou pracovat s pedigem, barvami na látku, slupovacími barvami na sklo atd. Zhotovené výrobky mohou posloužit jako pěkné dárky nebo jako doplněk při zdobě dětského pokoje.
- na přelomu července a srpna na táborové základně v Mělčanech:
PŘÍMĚSTSKÝ TÁBOR

Klub důchodců (Novoměstská ulice 187, tel. 494 623 594)

zve všechny seniory k návštěvě do KD v Novoměstské ulici.

Pravidelné schůzky se konají **každé úterý a čtvrtek (šachisté) od 14 do 17 hodin.**

Domeček na rozcestí – křesťanské centrum Církve bratrské

Dobruška, Zd. Nejedlého 574, telefon: 494 621 064,

e-mail: dobruška@cb.cz, www.cb.cz/dobruska

- každou neděli v 9.30 hodin: **bohoslužba**
- neděle 10. srpna v 9.30 hodin: **bohoslužba v dobrušském Kině 70**
- **EXITclub (klub pro teenagery):**
jednotlivá setkání během letních prázdnin budou dle dohody
(více na www.exit316.info)

Krytý bazén (Mírová 890, tel. provoz 494 629 530, fax 494 629 531,e-mail: bazen@mestodobruska.cz, www.mestodobruska.cz/bazen)

- **VENKOVNÍ KOUPALIŠTĚ: od 1. července 2008 denně od 9 do 19 hodin**
aktuality sledujte na vývěsce u vchodu do bazénu a webové stránky
- Možnost umístění reklamy v budově Krytého bazénu v plavecké hale dle platného ceníku. Pro bližší informace volejte tel. 494 629 535.
- provozovatel si vyhrazuje právo změn v období školních prázdnin, svátků a při přechodu na letní provoz koupaliště
- další služby provozované v areálu nájemci: posilovna, masáže

Aktuální a podrobné informace získáte na vývěsce u vchodu do krytého bazénu.**CENÍK vstupného na venkovní koupaliště:**

	základní cena	cena od 16 hodin
dospělí	40,-	30,-
děti do 6 let	20,-	10,-
děti od 6 do 15 let	30,-	20,-
studenti, důchodci, ZTP	30,-	20,-
permanenka – dospělí	360,-	
permanenka – děti, studenti, důchodci, ZTP	270,-	
děti v kočárku	zdarma	

VAL U DOBRUŠKY**Přírodní divadlo**

- pátek 4. července od 17 hodin:
VAL-METAL-FEST
metalový festival

OPOČNO (tel.: 494 641 492, informace a předprodej vstupenek:
v Informačním centru Opočno a v kanceláři KND – tel. 494 667 492)

(pouze vybíráme některé programy, bližší informace na 494 629 581)

- pátek 11. července v Mariánském kostelíku:

KONCERT ONDŘEJE SMEYKALA

český profesionální hráč zahraje na australský domorodý nástroj didgeridoo

SEMECHNICE

- pátek 4. července na hřišti:

NOČNÍ NOHEJBAL

prezentace od 18 hodin, kontakt 602 106 616

- sobota 19. července od 20 hodin na hřišti:

LETNÍ SILVESTR

taneční zábava se skupinou Errori

- sobota 9. srpna od 20 hodin na hřišti:

BLADEX – taneční zábava

NOVÉ MĚSTO NAD METUJÍ

(informace a vstupenky na tel. č. 491 474 034)

- od 2. do 31. července ve výstavní síni v Galerii Pod Žebrovkou:

Výstava knižních ilustrací Vladimíra Rocmana

- sobota 5. července od 9.30 do 17 hodin na hlavním nádvoří zámku a předzámčí:

TRHY UMĚLECKÝM ŘEMESLEM s doprovodným programem

- sobota 19. července od 18 hodin na hlavním nádvoří zámku:

POLIB TETÍČKU

divadelní představení ochotnického souboru z Náchoda

- od 26. července do 8. srpna na Pavlátově louce:

AKADEMICKÉ TÝDNY

RYCHNOV NAD KNĚŽNOU

informace na tel. 494 531 432, 603 810 775

- od 11. července do 29. srpna na nádvoří Pelclova divadla od 17 hodin:

PRÁZDNINOVÉ POHÁDKOVÉ PÁTKY

11. července: Divadlo PARAVÁNEK Brno – ŠPALÍČEK POHÁDEK
18. července: Divadlo ŠUS Praha – O SMOLÍČKOVÍ A PALEČKOVÍ
25. července: Malé divadélko Praha – SNĚHURKA A SEDM TRPASLÍKŮ
• 13. a 27. července od 14 hodin v sále Společenského centra:
NEDELNÍ TANEČNÍ ODPOLEDNE

ČESKÁ SKALICE

(informace o akcích na tel. číslo 491 490 035 nebo kultura-sport@ceskaskalice.cz)

- pátek 4. července od 16.30 hodin v kostele Nanebevzetí Panny Marie v Malé Skalici:
LETNÍ KONCERT IFAS 2008
koncert v rámci mezinárodního festivalu akademických sborů IFAS Pardubice
- sobota 5. července od 13 hodin na modelářském letišti v Zájezdě:
LETECKO – MODELÁŘSKÝ DEN
ukázky modelů letadel i pozemní techniky
přislíbena účast pilotů opravdových strojů s letovými ukázkami
- sobota 12. července od 20 hodin v zámeckém parku v Ratibořicích:
J. Drda: HRÁTKY S ČERTEM
pohádkové představení pro děti i dospělé v režii Náchodské divadelní scény
jednotné vstupné 40 Kč
- sobota 12. července od 20.30 hodin v zámeckém parku v Ratibořicích:
L. Stroupežnický: NAŠI FURIANTI
divadelní představení, účinkuje Divadelní soubor z Červeného Kostelce
jednotné vstupné 40 Kč
- od 22. do 27. července na zámku v Ratibořicích:
PROHLÍDKY S HUDBOU
během prohlídek zámku se uskuteční krátká hudební vystoupení
- sobota 26. července od 15 hodin v zámeckém parku v Ratibořicích:
Z DOBY NA KONCI STARÝCH ČASŮ
promenádní koncert, na němž zazní díla známých autorů z přelomu 19. a 20. století

NERATOV

- 4. – 6. července v kostele sv. Jana Nepomuckého na Vrchní Orlici:
„MEZI HORAMA“
4. ročník výstavy fotografií, plastiky, kresby, malby, poezie, keramiky, vitráže
- 4. července od 20 hodin: Oldřich Janota – koncert, 5. července: Jablkoň – koncert

SOUBOR LIDOVÝCH STAVEB Vysočina

- sobota 19. a neděle 20. července od 9 do 16 hodin na Veselém kopci:
VESELOKOPECKÝ JARMARK
prodej výrobků lidových výrobců, kulturní program

Panoramatické KINO 70 Dobruška DOLBY STEREO SR

Pozor na začátky odpoledních představení.

Hraje v červenci 2008.

1. úterý, 2. středa a 3. čtvrtek jen ve 20 hodin: **KULIČKY**

Premiéra jedinečné nové české komedie. Povidkový film o tom, jak ženy manipulují s muži. O drobných vydíráních, o pláči, o slzách, o schopnosti se obětovat pro vysněný cíl, o sexu ve službách, o tom, jak využít empatie. V hl. rolích: J. Vystrčil, L. Balounová, M. Procházková, T. Nvotová a mnoho dalších. Režie: O. Dambrovská. *Mládeži přístupný. Vstupné 69, 71 Kč. Dolby Stereo.*

4. pátek jen ve 20 hodin, 5. sobota a 6. neděle v 17.30 a ve 20 hodin: **U MĚ DOBRÝ**
Premiéra nové české širokoúhlé filmové komedie na motivy povídek P. Šabacha podle scénáře P. Jarchovského v režii J. Hřebejka. Pohled do devadesátých let, do doby našich prvních krůčků na novém, neprobádaném území rašícího kapitalismu v Čechách. V hl. rolích: B. Polívka, J. Schmitzer, L. Vlasáková, J. Somr, M. Vladyka, V. Javorský a mnoho dalších. *Mládeži přístupný. Vstupné 74, 76 Kč. Dolby Stereo.*

8. úterý a 9. středa jen ve 20 hodin: **MONGOL – ČINGISCHÁN**

Premiéra jedinečného historického dobrodružného širokoúhlého filmu S. Bodrova – Německo, Kazachstán, Rusko, Mongolsko. Byl zrozen k vítězství. Film překračuje hned hranice několika žánrů a nabízí silnou romanci, historické bitky a mytologický podtext. V hl. roli T. Asano. *Mládeži přístupný. Vstupné 59, 61 Kč. Dolby Stereo.*

10. čtvrtek jen od 20 hodin: **ONCE**

Poslední repríza hudebně melodramatického filmu – Irsko. Film Once vznikl jako malý, jednoduchý film s neuvěřitelně nízkým rozpočtem přímo v ulicích Dublinu. V hl. rolích: M. Irglová, G. Hansard, B. Hodnett a jiní. Režie: J. Carney. *Mládeži přístupný. Vstupné 59, 61 Kč. Dolby Stereo.*

11. pátek, 12. sobota a 11. neděle jen v 17.30 hodin: **HORTON**

Premiéra nového amerického animovaného filmu pro každého diváka, který se chce pobavit. Horton je celkem normální slon v dobré fyzické i psychické kondici... Od tvůrců filmu „Doba ledová“. Režie: J. Hayward a S. Martino. *Mládeži přístupný. Vstupné 64, 66 Kč. Dolby Stereo. České znění!!!*

11. pátek, 12. sobota a 13. neděle jen ve 20 hodin: **ÚHEL POHLEDU**

Premiéra nového amerického širokoúhlého dramatického thrilleru. 8 úhlů pohledu. 1 pravda. Oči osmi různých lidí se společně pokoušejí odhalit pravdu o pokusu o atentát na prezidenta Spojených států. V hl. rolích: D. Quaid, M. Fox, F. Whitaker a jiní. Režie: P. Travis. *Mládeži přístupný. Vstupné 69, 71 Kč. Dolby Stereo.*

15. úterý a 16. středa jen ve 20 hodin: **27 ŠATŮ**

Premiéra vynikající širokoúhlé americké romantické komedie. Navždy za družičku? Navštívíme svatby v kovbojském, v bikinách, indických sári a často na velmi obskur-

ních místech. Komédie se stala nečekaným hitem letošního roku. V hl. rolích: K. Heigl, J. Merdsen, E. Burns a jiní. Režie: A. Fletcher. *Mládeži přístupný. Vstupné 59, 61 Kč. Dolby Stereo.*

17. čtvrtek a 18. pátek jen ve 20 hodin: **SMUTEK PANÍ ŠNAJDEROVÉ**
Premiéra neobyčejné letní milostné romance ČR, Albánie. Je horké léto na začátku 60. let minulého století... V hl. rolích: N. Xhelilaj, A. Geislerová, M. Placido, B. Štěpánová a další. Režie: P. Milkani. *Mládeži přístupný. Vstupné 69, 71 Kč. Dolby Stereo.*

19. sobota a 20. neděle jen v 17.30 hodin:

WINX CLUB - VÝPRAVA DO ZTRACENÉHO KRÁLOVSTVÍ

Premiéra italského širokoúhlého animovaného akčního dobrodružného rodinného filmu. Osud celého království je v rukou mladé dívky Bloom, víly Dračího plamene. Režie: I. Straffi. *Mládeži přístupný. Vstupné 64, 66 Kč. Dolby Stereo. České znění!!!*

19. sobota a 20. neděle jen ve 20 hodin: **IRON MAN**

Premiéra amerického širokoúhlého akčního filmu. Hrdinové se sami nenarodí. Musíme si je vyrábět. Iron Man se mezi současnými komikovými superhrdiny rozhodně neztratí... V hl. rolích: R. Downey Jr., G. Paltrow, J. Bridges a další. Režie: J. Favreau. *Mládeži nepřístupný. Vstupné 64, 66 Kč. Dolby Stereo.*

22. úterý a 23. středa jen ve 20 hodin: **TAJEMSTVÍ PRSTENU**

Premiéra válečného dramatického filmu. Válka je rozdělila, ale život se nedá zastavit... Film nás zavede do doby 2. světové války, kdy se tři mladí Američané rozhodnou dobrovolně narukovat do války. Hrají: S. MacLaine, Ch. Plummer, N. Campbell a jiní. Režie: R. Attenborough. *Mládeži přístupný. Vstupné 59, 61 Kč. Dolby Stereo.*

24. čtvrtek jen ve 20 hodin: **GONE BABY GONE**

Pro milovníky náročnějších příběhů nabízíme americký dramatický kriminální film. Každý chce znát pravdu... jen dokud ji nenajde. Režijní debut oskarového B. Afflecka sleduje příběh jednoho pohřešovaného děvčátka. Hrají: C. Affleck, M. Monaghan, M. Freeman, E. Harris a další. *Mládeži nepřístupný. Vstupné 64, 66 Kč. Dolby Stereo.*

25. pátek jen ve 20 hodin, 26. sobota a 27. neděle v 17.30 a ve 20 hodin:

INDIANA JONES A KRÁLOVSTVÍ KŘIŠTÁLOVÉ LEBKY

Premiéra neočekávanějšího filmu roku 2008. Dobrodružný širokoúhlý americký film s H. Fordem v hl. roli. Devatenáct let čekání skončilo. Jedna z nejslavnějších postav filmové historie se vrací na stříbrné plátno. Dále hrají: C. Blanchett, K. Allen a další. Režie: S. Spielberg. *Vstupné jednotné 74 Kč. Mládeži přístupný. Dolby Stereo.*

29. úterý, 30. středa a 31. čtvrtek jen ve 20 hodin: **OKO BERE**

Premiéra amerického dramatického širokoúhlého filmu. Pět studentů, jeden skvělý plán a Las Vegas na lopatkách. Skupina nadaných studentů odjíždí pod falešnou identitou do Las Vegas... Hrají: J. Sturgees, K. Bosworth, K. Spacey, L. Fishburne a další. Režie: R. Luketic. *Mládeži přístupný. Vstupné 69, 71 Kč. Dolby Stereo.*

1. srpna pátek jen ve 20 hodin, 2. sobota a 3. neděle v 17.30 a ve 20 hodin:

LETOPISY NARNIE – PRINC KASPIAN

Premiéra velice očekávaného amerického širokoúhlého dobrodružného filmu. Všechno, co jste dosud znali, se navždy změnilo. Skříň je pryč... Bílá čarodějnice je mrtvá... a Aslana už přes tisíc let nikdo neviděl. V hl. rolích: G. Henley, S. Keynes, A. Popplewell, W. Moseley a mnoho dalších. Režie: A. Adamson. *Mládeži přístupný.* Vstupné 74, 76 Kč. Dolby Stereo. České znění!!!

V srpnu 2008 uvádíme:

- CLONA • SUPERHRDINA • ÚTĚK DO DIVOČINY • PENELOPE •
- MEJDAN V LAS VEGAS • BOBULE • BATHORY • NÁŠ VŮDCE •
- VENKOVSKÝ UČITEL • FRANTIŠEK JE DĚVKAR •

Změna programu vyhrazena. Adresa: Kino 70, 518 01 Dobruška, tel. č. 494 629 529. Internet: <http://www.dobruska.cz>. Vysílání programu Kina 70 Dobruška na Internetu zajišťuje a sponzoruje ACT PLUS, s. r. o., Dobruška. Program Kina 70 Dobruška najdete i na www.mestodobruska.cz a je zařazen do databáze programů kin, radií, televizí a popisů k tilmům www.365dni.cz. Pozor - pokladna Kina 70 otevřena dvě hodiny před začátkem představení. Upozornění pro návštěvníky kina!!! Podle Zákona ČNR č. 241 ze dne 14. 4. 1992 náleží ke vstupnému příplatek 1 Kč, který není v uvedeném vstupném započítán!!! Kino je vybaveno bezbariérovým přístupem!

Chcete znát ZDARMA cenu svého domu?

volejte 776 761 391 nebo 495 533 509

pro naše klienty z databáze hledáme

- Mladá rodina koupí RD do 15 km od Dobrušky, cena dle stavu, financování zajištěno.
- Manželé koupí RD nebo chalupu v klidném místě v okolí Dobrušky, i k rekonstrukci.
- Lékař koupí byt 2+1 nebo 3+1 v Dobrušce.
- A více než 1500 dalších poptávek v databázi naší RK.

LORD
REALITNÍ KANCELÁŘ

495 533 509
776 761 391

Hořická 976
Hradec Králové

Příběhy muzejních předmětů

Příběh obyčejné kolébky

Vlastně již neměla existovat. Měl ji potkat osud, podobající se jako vejce vejci osudům nespočetného množství dalších starých věcí, které přestaly sloužit svému účelu. Ležela zapomenuta na půdě roubeného domu, který již sám postupně podléhal nenávratné zkáze. Postupně přestala existovat střecha, která je u starých domů vždycky tou nejdůležitější součástí stavby, rozpadalo se i roubení. Déšť, mráz, vítr a dřevokazný hmyz pozvolna, ale s neodvratitelnou jistotou dokonávaly dílo zkázy. Ono „prach jsi a v prach se obrátíš“ platilo nejenom pro člověka, ale v tomto případě i pro výtvo-ry jeho rukou.

A přece, stejně jako dům, ve kterém se nacházela, člověku sloužila s poctivostí, která může být vlastní i neživým předmětům. Kdysi dávno ji neznámý řemeslník zhotovil, aby vykonávala práci, jež v lidském životě patří k nejradostnějším. Jejím úkolem bylo uspávat ty nejmenší lidské tvorečky, malé človíčky, plně závislé na péči svého dospělého okolí. Již samotný její název vyvolává představu domova, bezpečného místa v nebezpečném světě, jistoty i v dobách nejistých. Kolébka symbolizovala teplo domova a blízkost nejmilovanějšího člověka na světě, maminky.

Narození nového člověka bylo vždy významnou událostí, a to bez ohledu na to, zda se odehrálo v královském purpuru, nebo v obyčejné vesnické chalupě. Ostatně je tomu tak dodnes. Vždyť dítě znamenalo pokračování rodu, zajišťovalo jakousi „nesmrtelnost“ na tomto světě, dávalo životu nový rozměr a smysl. V tradičním společenství bylo dítě i potencionálním ekonomickým přínosem, protože představovalo přírůstek další pracovní síly do rodiny, která byla zároveň jednotkou hospodářskou.

Děti bývalo v rodinách hodně. Obecně známým příkladem je samotná Marie Terezie, která jich povila celkem šetnáct. V těchto počtech se rodiny panovnické nelišily od rodin těch nejhudších poddaných. Příčina byla dosti úděsná: mimořádně vysoká úmrtnost dětí, zejména kojenců. Polovina, někdy i větší množství dětí v rodinách se nedožila dospělého věku. V mnohých rodinách tomu tak bylo ještě na počátku minulého století.

Kromě velkého počtu dětí se věnovala značná pozornost rodiče i novorozeti, pro něž se vytvářely v rámci daných možností pokud možno co nejlepší podmínky. Řada z nich měla praktický, zejména hygienický účel, mnohé pak byly spojeny se zvyklostmi a pověrami. Oba tyto aspekty byly natolik propojeny, že je někdy obtížné „vyloupnout“ z pověrečné praktiky racionální jádro, které má preventivně hygienický či léčebný účinek.

Velký důraz byl kladen na ochranu proti nečistým silám. Když se blížila doba porodu, musely se rozvázat všechny uzly na ženině šatě a vytáhnout všechny zásuvky v domě, aby porod byl co nejsnadnější. Rodička s dítětem byla umístěna v koutě světnice a oddělena od ostatních plachtou, která je měla ochránit od nástrah nečistých sil. Tím byla ale také matka s dítětem chráněna alespoň částečně od možnosti různých nákaz, přenášejících se přímým kontaktem. Jestliže musela žena v době šestinedělí opustit kout, dávala si slámu z lůžka do střevíců (symbolické spojení s chráněným koutem), nosila u sebe růženec, či zabalila dítě do koutní plachty.

Osud novorozence byl v rukou sudiček. Pletly jej z babího léta. Byly tři (což bylo číslo magické, odvozené od Boží Trojice) a přicházely ke kolébce, zůstávaly pod okny nebo se dokonce usazovaly na střechu za komín. Pro sudičky býval připravován prostřený stůl s jídlem, nechávaly se pro ně i zbytky od křestní hostiny.

Křest se odbyval pokud možno co nejdříve po narození, což mělo i svou krutou souvislost. Zemřelo-li totiž dítě nepokřtěné, stávalo se podle některých pověr nečistou silou, například světylkem, lákajícím lidi do bažin. Pokřtěnému dítěti bylo naopak otevřeno království nebeské.

Již v kolébce byl určován osud a budoucí povaha dítěte. Tak například nesměla matka pohlédnout na mrtvolu, nesměla se vylekat nebo si ošklivit vodu či oheň. Ve vodě by se dítě mohlo utopit, oheň by mu mohl uškodit. Před uhranutím ji chránila červená barva některé součásti oděvu, která také způsobovala, že dítě bylo veselé. Někdy se kvůli tomu zavinovalo poprvé do červené peřinky. Aby dítě nikdy netrpělo hladem a nouzí, dával se mu do kolébky chléb a peníz.

Důležitou institucí bylo kmotrovství. Kmotři se těšili obzvláštní úctě a bylo jejich povinností starat se o dítě až do jeho dospělosti. V případě úmrtí rodičů přecházely na kmotry jejich povinnosti. Rovněž tak měli kmotři povinnost zasáhnout, když rodiče své dítě nevychovávali řádně.

V nejrizikovějším období, tj. šestinedělí, hrozilo matce i jejímu potomkovi nejvíce nebezpečí od zlých mocností. V prvních dnech šestinedělí nesměla matka z kouta nejenom vyjít, ale dokonce ani vyhlédnout. Podívat se ven mohla jen prolamovanou, vyšívanou nebo krajkovou vložkou v koutní plachtě. Mimořádné nebezpečí na ni cíhalo od dvanácté do jedné hodiny v podobě polednice, která usilovala o to, aby jí

podvrhla své vlastní dítě. Matka v šestinedělí nesměla nosit vodu (aby nezpůsobila její nedostatek), chodit na pole (aby nepřivolala vítr), stoupat na žebřík (aby se nezlomil) a její život byl svázán ještě celou řadou dalších pověrečných omezení.

Výchova dětí v rodinách byla založena na absolutní autoritě rodičů. Téměř až do dvacátého století děti rodičům vykaly a prokazyvaly jim značnou úctu a úplnou podřízenost. Omezenost školního vzdělání (byť od tereziánských dob byla školní docházka povinná) význam rodiny ještě zvyšovala. Jedním z nejdůležitějších výchovných principů byla zkušenost, daná především tradicí. Jejím nositelem bylo vždy stáří, které se těšilo vysoké společenské úctě. Děti tuto tradici přebíraly, a protože neměly zpravidla další zdroje poznání, nemohly duchovně přerůstat své rodiče.

Nedílnou součástí výchovy byla i velmi tuhá kázeň, dosahovaná zpravidla častým používáním tělesných trestů. Okřídlené úsloví „metla vyhání děti z pekla“ bylo v minulých staletích bráno doslova a bylo jedním z vůdčích principů výchovy. Již od útlého dětství byly děti vedeny k práci a k pomoci v domácnosti a v hospodářství. Kromě pasení hus (ve starším věku i dobytka) předly, draly peří a postupně byly zasvěcovány do rolí hospodářů a hospodyň. Není od nás tak vzdálená doba, kdy děti byly uvolňovány ze školního vyučování, aby mohly vypomáhat při špičkových zemědělských pracích.

Pochopitelně, že zbýval i čas na hry. Šlo převážně o hry kolektivní, při nichž byl určujícím prvkem pohyb, doprovázený různými říkadly a slovními hříčkami. Hraček mívaly děti na vesnicích málo. Šlo především o hračky zhotovené rodiči či staršími sourozenci, jako byly pišťalky, luky, šavle, či hadrové panenky pro děvčátka. Větší děti si hračky dovedly vyrobit také samy. Přes svou primitivnost měly tyto hračky velký význam, protože dokázaly vychovávat k řešení budoucích životních situací a probouzely dětskou fantazii. Řemeslně vyráběné hračky se objevovaly na jarmarcích. Oblíbené byly například hračky těstové, perníkové či ovocné, které ovšem brzy skončily v žaludcích malých hráčů. Zvláštními hračkami byli daráci, řezbované figurky, jež obohatily vánoční betlémy.

Tradiční rodina byla trojgenerační (prarodiče, rodiče, děti). Hospodář, který již předal majetek další generaci, se přemístil do zvláštní části domu, výměnku. Rodinný život se odehrával převážně v jediné světnici, kde žili všichni společně. Absolutní hlavou rodiny, která byla zároveň hospodářskou jednotkou, byl otec. K rozvolňování těchto patriarchálních vztahů začalo docházet s postupující průmyslovou revolucí, která přinesla i zvyšující se vzdělanost, větší pohyb obyvatelstva a jinou kvalitu života vůbec.

Z tradičního vesnického společenství tak zbyly jen folklórní zvyklosti, které v současné době začínají prožívat svoji určitou renesanci jako odpověď na přetechnizovanou dobu a její účelovost bez fantazie a citu. Tradiční rodinu připomínají i mnohé věci, které užívala a jež tvořily běžné vybavení vesnických chalup. Nejúplněji je můžeme obdivovat ve skanzenech a muzeích. Dokáží nám vyprávět krásné a poutavé příběhy ze života našich předků. Tak jako ona obyčejná kolébka z Orlických hor, zachráněná pro další generace v depozitáři Dobrušského muzea.

DOBRUŠSKÝ ZPRAVODAJ

MĚSÍČNÍK PRO KULTURNÍ A SPOLEČENSKÝ ŽIVOT DOBRUŠSKA

Vydává Město Dobruška. Redakce: Městský úřad, nám. F. L. Věka 11, 518 01 Dobruška, tel.: 494 629 580, fax: 494 629 582, e-mail: zpravodaj@mestodobruska.cz.

Redakční rada: Josef Frýda, Jana Poláčková, Vladimíra Svobodová, Václav Verner.

Šéfredaktor: Jiří Mach. Tajemnice redakční rady: Zdeňka Hanousková.

Grafická úprava: Josef Benedikt.

Sazba: Zdeňka a Jiří Hanouskovi. Tisk: Tiskárna Janda a Hájek Dobruška.

Foto na zadní straně obálky: Letecký snímek Dobrušky z počátku 80. let 20. století.

Redakční rada neodpovídá za stylizaci příspěvků a případné tiskové chyby. Vyhrazuje si právo na krácení příspěvků. Uzávěrka příspěvků do 15. každého měsíce.

Dobrušský zpravodaj je možné si předplatit i během roku v podatelně městského úřadu.

Registrace: MK ČR E 11931.

P. P.
50509/2002
518 01 Dobruška

